

VISSZAKÉLT

ESZAKPOLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Kedd 1935. okt. 29.

5696. EV. XVIII. EVF. CHESVAN 2. 240. SZAM.

Magyarországi Kereskedelmi és Kereskedelmi Társaság
 No. 234718/929.
 Barón L. Popovics
 Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320,
 évre 600, egész évre 1200 lej.
 Hirdetési árak: Havonta 2, negyedévre 5,
 évre 12, egész évre 20 lej. Hirdetési
 díjak az ország és külföldi sajtó-
 iratokban egyenlően napilapok
 cikkének utánpótlását csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

Herceg és királyfi

Ha a siker egyben értékmérője is az államférfi képességeknél, úgy Starhemberg herceg, az osztrák fasizmus vezére büszke lehetne önmagára.

Hajdanai félreolt és jelentéktelen politikai szerepköréből rövidesen a kis Ausztria régensévé fog emelkedni, ami azt jelenti, hogy valóságos királyi hatalmat fog gyakorolhatni a nemrég még demokratikus rendszerű, miniatűr-államban.

Minden elfogultság nélkül meg lehet azonban állapítani, hogy az osztrák herceg nem kvalifikációnak köszönheti szédületes karrierjét, hanem inkább Ausztria szerencsétlen külpolitikai helyzetének és annak a kiméletlen, tekintet nélküli erőszaknak, amelyet Starhemberg az osztrák demokrácia védőivel szemben egy szerencsétlen történelmi pillanatban és Mussolini megbízásából alkalmazott.

A siker, úgy látszik, még attól a kötelező szerénységtől is megfosztotta a herceget, amelyet előkelő származása és a jóízűs tenének számára kötelezővé.

Starhemberg herceg gráci barátai előtt tett nyilatkozatában lekicsinylően nyilatkozott arról a Habsburg-házról, amelyről néhány hónappal ezelőtt még a legnagyobb lojalitással beszélt, amelynek családja nemcsak a hercegi címet, hanem óriási vagyonát is köszönheti.

A herceg, aki a régensi babérokra pályázik, gráci barátai előtt kijelentette, hogy most már ellene van a Habsburg-restaurációnak, elsősorban azért, mert az ő családja régebb, mint a Habsburgoké, másodsorban pedig azért, mert Ottó trónörökös nem vallja magának az egyedül üdvözítő fasizma világfel-fogást.

A hajdani cészárok leszármazottja, akiknek az önkény egyik lehatalmasabb kormányzati eszköze volt, a jelek szerint sokkal inkább megőrzi az idők szellemét és elveti őseinek erőszakpolitikáját.

Ezzel szemben Starhemberg herceg, ez a dilettáns politikus, úgy tekint az erőszak rendszerére felé, mint mindazok a jelentéktelen politikai figurák, akik mögött nem állanak tömegek a akiknek személyes varázsa és tehetsége sokkal mérsékeltebb annál, semmint emelkedettebb politikai eszközökkel tudnának kormányozni.

Starhemberg régens lesz, mert protektora így kívánja.

Gustav Fröhlich bucuvesti kudarc

Gustav Fröhlich, a náci büszkesége, Bucu-vestiben volt egy héig — majd sértődötten és dühösen elutazott.

Ebben a pillanatban talán éppen Göbbels állt a színpadon és epanaszolja, hogyan sülyed a román fővárosban a német film tekintélye és mily barátságosan fogadtatásban részesítette személyes fellépését Bucuvesti közönsége.

Gustav Fröhlichnek ugyanis oka van panaszára.

A múlt héten a Stadiarius című német filmet tűzte műsorra az egyik bucuvesti mozgószínház, melynek tulajdonosa történetesen zsidó.

A film, melynek főszereplője Gustav Fröhlich, művészi értékben és technikai kivitelben talán nem maradt alul a többi filmeknek, amelyek műsoron voltak a bucuvesti mozikban.

Mégis megbukott.

Megebukott azért, mert a mozilátogató közönség kerüli a német filmeket.

A mozilátogatók mentőültehez folyamodott, Gustav Fröhlich a fővárosban tartózkodott és a mozi plakátján nagy betűkkel olvashatta mindent, hogy a nagy német sztár személyesen lép fel a Stadiarius előadásán és autogramokat fog osztogatni a közönségnek.

Plakátok, hangszórók, ügynökök hirdették és propagálták a nagy személyt — a trükk mégsem sikerült. Megebukott.

Amikor Fröhlich mosolygó arccal megjelent a pódiumon, üres székek fogadták.

A mosoly megfagyott a nagy sztár ajkán és mély harag lövellt elő két szeméből.

— Hogyan? Hát ez is lehetséges? A közönség bojkottál engem? — tört ki belőle a keserű kérdés és ezzel sarkonfordult.

A színpad mögött menedzsere — véletlenül

Északon megindult az olaszok újabb offenzívája, de az általános támadás elmaradt

A Feres-folyó vidékén ellenállás nélkül nyomulnak előre De Bono tábornok csapatai. Kedvező körülmények között folyik az abesszin csapatok összpontosítása

Pesszimiztikusan ítélik meg a béke helyreállítására irányuló tárgyalások eredményeit

Róma, október 27. A korai délutáni órákban érkezett jelentésekkel ellentétben melyek az olaszok általános támadásáról számoltak be az összes abessziniai frontokon, az újabb jelentések hallgatnak az általános támadásról.

A ma kiadott 30-as számú olasz hivatalos közlemény jelentése szerint de Bono tábornok a Feres-folyó vidékén előnyomulásról számol be azzal, hogy csapatai sehol sem találnak komolyabb ellenállásra.

Egyidejű jelentés szerint a hétfői napra várt általános támadás nem történt meg. Az olaszok csak óvatosan, de rendszeresen nyomulnak előre az északi fronton azzal a céllal, hogy az egyik legfontosabb stratégiai pontot, Makallét, elfoglalják. Ugy látszik, hogy Rassa és Seyum hercegek nem akarják Makallé előtt megállítani az olaszokat.

Abesszin hivatalos jelentés szerint a különböző frontokon nem történt említésre méltó esemény. Az abesszin csapatok összpontosítása kedvező körülmények között folyik. Sokezer önkéntes ostromolja a négus palotáját és a kormányt, kérve, sorozzák be a hadseregbe. Fegyverhiány miatt azonban egyelőre kérésük nem teljesíthető.

Ogadenben mára várják az olaszok nagy támadását

Párizs, október 28. Rómából érkező jelentések szerint a keletafrikai frontokon kezdetét vette az olaszok újabb általános offenzívája. Az olasz tüzserég vasárnap reggel megkezdte az abesszin állások bom-bázását, amellyel egyidejűleg a feketeingesek hadosztályát harci készenlétebe helyezték. A német hivatalos távirati irodához érkezett, Asmarából származó jelentések arról számolnak be, hogy Pirzio Biorolis tábornok vezetése alatt a feketeingesek hadosztálya megkezdte előnyomulását. Egy feketeinges brigád, Diamandi tábornok vezetése alatt elérkezett Addis-Nefas helyiségig, amely a csapatok kiinduló pontjától, Semajatától 15 kilométernyire fekszik. Addis-Nefas elfoglalása és a Feres völgyében történt előnyomulás, az olasz hadvezetőség megítélése szerint rendkívül stratégiai jelentőséggel bír, mert vízzel gazdag területen terjednek fekszik.

Aduából keltezt olasz jelentések egyidejűleg arról számolnak be, hogy a Pirzio tábornok vezetése alatt lévő csapatok megkezdtek a nagyszabású hadműveleteket Entiscio város ellen. Az olasz csapatok eddig komolyabb ellenállással nem találkoztak. Az olasz csapatok célja a Gualahai hegycsúcs elfoglalása, amely 2650 méter magas és az egész vidéket uralja. Pirzio Biorolis tábornok csapatainak bal-szárnya állandó összeköttetést tart fenn Santini tábornok hadtestével. Újabb jelentés szerint a feketeingesek a Feremsa folyó mentén nyomulnak előre.

Addisababaj jelentés szerint tegnap hajnal óta az olasz repülők nagy aktivitást fejtenek ki az abesszin frontokon. A Havas és Reuter tegnapi asmarai jelentései még arról számoltak be, hogy az olaszok offenzívája néhány napi halasztást szenved, mert Badoglio és Bono tábornokok úgy döntöttek, hogy inkább folytatják az alapos előkészületeket, mintsem fölösleges veszteségeket okozzanak csapataiknak.

A Havas és Reuter eme jelentéseit az események megcáfolják.

A Stefani olasz távirati iroda asmarai jelentése kiemeli, hogy az északi fronton az abesszinek ellenállása erősebb, mint Ogadenben.

Itt az eszések és a hegyipatakok megáradása következtében a hadmozdulatok lassan haladnak előre. Az állatok között járványok pusztítanak. A tigre front jobbszárnyán egy benszüllött sereg megszállotta Adi Nefrac községet, mely a Keres folyó mentén fekszik és ezzel a frontot kiegyenesítette.

Ogadenben, a Shebéli vidékén mára várják az olaszok nagy támadását, amelyre addisabebai jelentés szerint az abesszinek teljes mértékben felkészültek.

A Havas ügynökség Harrarból keltezt jelentése szerint a Gorreheji leadóállomásról már 24 órája nem érkeztek jelentések Harrarba. Ugy látszik, hogy az olasz repülőgépek elpusztították ezt az állomást. A szomáli frontszakaszon a szakadó esőzés tovább tart. Párizsi jelentés szerint (Folytatása a 8-ik oldalon)

Vér és arany

Nem kell fennakadni azon, hogy az arany az Egyesült Államok felé áramlik. Magától értetődően, szinte automatikusan megy végbe ez a folyamat. A dollár ma a világ legbiztosabb és leeresőbb valutája...

Van valami a győztes hadvezér göggyéből Morgenthau e nyilatkozatában, amelyet a minap Párizsban a köréje sereglett újságíróknak tett. Az Unió aranykészlete félelmetes gyorsasággal közeledik a hat milliárd dollár felé, ami éppen a fele annak a készletnek, amelyet a világ összes jegybankjai együttesen a magukénak mondhatnak. Ha az a folyamat, amelyről Morgenthau nyilatkozott, így megy tovább, újévkor az Amerika abszolút többséggel fog rendelkezni az arany birodalomban. Ennyit máris kiszámítottak a statisztikusok. Viszont nincs tisztázva még az a kérdés, hogy ebben a birodalomban az alkotmányosság szelleme fog-e érvényesülni? Ha igen, úgy a többi jegybank szerepe az engedelmisségre, az aranymajoritás utasításainak követésére fog szorítkozni: — önként érthetően, szinte automatikusan, akár az a folyamat, amelyre az Egyesült Államok kincstári államtitkára olyan háborzongató fölényrel utalt.

Pedig az arany ellenőrizhető forgalmában olyan változások következtek be, melyek merőben különböznek az évek óta ismert és megszokott normáktól és irányvonalaktól és nemcsak működésbeli megváltozások vonnak maguk után, hanem előbb-utóbb visszahatnak az arany pozíciójára is. Ennek a pozíciónak a jegybankok 12 milliárd aranydollárja mellett legfőbb és legelszántabb támasza és segítő-társa a kőborló tőke volt, amely négy-öt éve, pontosan a Kreditanstalt bukása óta a félelem és a bizalmatlanság kamatmentes rejtekhelyei közt húzza meg magát, valóságos guerrillaharcot folytatva minden ellen, ami — nem arany.

A kőborló tőke a pénzügyi, bizalmi és valutaválság éve alatt megtette néhány-szor az utat London és Párizs, Amsterdam és Zürich közt, sőt egyes kisebb osztagai elkalandoztak Bécsig is. A biztonság hiánya fantáziát és szárnyakat adott, a kamathányt pedig vad spekulációkkal igyekeztek kiegyenlíteni.

A tőke portyázó szabadcsapatainak számszerű erejét nem ismerjük — a becslések 20 és 200 millió font közt váltakoznak — és azt sem tudjuk pontosan, hogy mennyiben járultak hozzá ezek a portyázások, kivált valutáris téren, a bizalmi válság kimélyüléséhez. A kölcsönhatás azonban félreismerhetetlen. Valahányszor ingadozás, zavar vagy akár csak vita támadt egy-egy valuta értékelése körül, megmozdult és a konkurens valuták akciórádiusába menekült ez a tőke.

Az az arany mennyiség, amely minden ilyen megmozdulás alkalmával hazát cserélt, a hozzáértők számára egészen pontos felvilágosításokkal szolgált a bizalmatlanságnak arról a fokáról, amely egy-egy valutával szemben fennállt — csak úgy, mint az időben korlátozott és mindenekfelett viszonylagos bizalomról is.

Most azonban nem erről van szó. A valutaháborunak az első igazi puskalövés véget vetett. A valuták azóta, eredeti rendeltetésükhöz hasonlóan, a nemzetközi áru forgalomnak lettek az instrumentumai, mindenestre azokkal az eltulodásokkal és korlátozásokkal, melyek magában az áru forgalomban is szerkezet és szervezeti változásokat hoztak létre.

Azonban a lírától eltekintve, amelynek érték hanyatlását a hatalmasan felduzzadt

hatásu

R.-T.

nyár ize és agmárkákak tuha, fehér, istálytisztata használata

riült, felje-mán parla-mely a libe-promittálta, ny könnyen

ánia

ánia kivitele 39 lejt tett ki, ba 205 millió, a 161, Svájcszágba 76, ba 47, Fran-Palesztinába ba 10, Len-Sziriába 7, 3%, Portu-gnem 3, Al-többo más ál-Romániát 3.

észak-

kinai függet-m ga után beavatkozás S-hil, Sui-Kinától való a való tömő-ban hatolná-giai pontot beavatkozása

PORT

(1:1)

Bucuresti-zották le a -Nationala sésőbb Ve-y a befeje-ztes góit. 00 néző.

adósítónk je-areit csoport-órai kezdet-át helyisé-gatt. A prog-rt revüt, majd te és műkö-

adó R. T. L. Pop 10

Megtört szívvel jelentjük a nemeslelkű gyermek, a jóságos testvér és rokon

Jámbor Flóra

korai elhunytát.

Nemes emléke örökké éni fog mindnyájunkban.

Drága halottunkat kedden, e hó 29-én délután két órakor temetjük a cluj-i kongresszusi zsidó temető (Str. Radio) halottas házából.

Öz. Jámbor Adolfaé Jámbor Miklós és neje Jámbor Ferenc és neje

behozatali szükséglet és az olasz jegybank alapszabálymódosítása éppen eléggé indokolja, a keletafrikai háboru kitérőse óta egyik valuta árfolyamában sem történtek lényeges változások. A kisebb eltolódások pedig ugyyszólván kivétel nélkül a szilárdulás jegyében zajlottak le. Szinte azt lehetne mondani, hogy a Mussa Ali hegy lábánál ma négy hete végrehajtott első csapatmozdulatok azzal a gyakorlati eredménnyel jártak, amit a világ minden jóindulata a nemzetközi konferenciákon még megközelítően, tárgyalási alapul vagy kísérletképpen sem tudott elérni. A valuták a háboru kitérőseivel megszilárdultak, ami minden irónia nélkül is csak amellett bizonyít, hogy ez a háboru függvénye és velejárója annak a válságnak, amelyben minden másképpen történik és amely — talán, mert az események egymást teszik tulhaladottakká és nem logikusan következnek egymásból — senkinek és semminek sem szolgálhat igazat.

Látni fogjuk, hogy még az aranyank sem.

Az Egyesült Államok felé hőmpölygő aranyáradat, ugyanis, amelyet Morgenhan a tőke bizalmi vótumjaként könyvel el, csak azt a félelmet és bizalmatlanságot tükrözi vissza, amely a háboruval, a további háborus lehetőségekkel, elsősorban pedig egész Európával szemben fennáll. Földrajzi adottság, hogy a bizalmatlanságnak ettől a csimboraszójától az amerikai kontinens esik a legtávolabbra: ide menekült tehát az a tőke, amely a New Deal-nek a mérsékelt, mondjuk középeurópai égővet is tullobogó lángolásaiért egyébként soha nem tudott lelkesedni.

Az első puskaövére kimerült a vándorló tőke sok próbára tett vállalkozókedve és fantáziája is. A felzaklatott tőke epeömlést kapott az aranyblokkoktól és hallani sem akart a sterlingvalutákról sem. Hirtelen megcsömörült ettől az egész világrésztől, ahol a rajtaütő támadásokra, taktikai visszavonulásokra és átcsoportosításokra olyan kiválóan alkalmas buvóhelyek sem kellenek már neki.

A szabadsapatok, aranyból és aranydevizából dollárú váltóvá, hátat fordítottak Európának és Amerika felé vették útjukat. Ez a folyamat néhány ezer tonna arany elhajozása formájában most bonyolítódik le és kerül elszámolásra a két világrész közt, még pedig úgy, hogy a súlypont, vagy ha úgy tetszik: a majoritás Amerikába tevődik át.

Közben azonban maga az arany „lanyhán fekszik”. A londoni arany piacon változatlan fontárfolyam mellett egy árnyalattal elgyengültek a jegyzések és az aranyprémiumok is minden számbajövő piacon visszaestek. Az arany sokkal kevésbé reagált a háboru eseményeire, mint a háboru bármelyik szükségleti cikke: a vas és az acél, vagy akár a gyapot és a zsir, amelyeknek piaci már jóelőre eszkomptáltak a háborus konjunkturát és kézzel fogható, a kurzusokban is kifejezésre jutó hasznat huznak minden eseményből, amely a háboru élettartamát és intenzitását kibővíti, aminthogy hasonló arányu kárát vallják a békehíreknek.

Minderről azonban az arany nem vett tudomást. Nyilván ezzel magyarázható, hogy Morgenthau is mellőzte nyilatkozatában ezeket az amerikai tőkekivándorlással párhuzamosan megfigyelhető jelenségeket. K. B.

A pesti zsidó életről

Végig a zsinagógákon. A pesti zsidó lapokról. A zsidó muzeum

Budapestnek az Orczy-templom a legöregebb zsinagógája. Még 1796-ban bérelték a Pesten tolerált és commoráns zsidók az akkor Judenhofnak nevezett Orczy-házban, mely még most is ott diszelenkedik a Körút és a Király-ucca sarkán. E templom mai formáját azonban voltaképpen az 1829. évi renoválás teremtette meg. Szerény, a többi pesti zsinagógához képest bizony szegényes és elhanyagolt ez a forma, de — és ez a fontos — igazi áhitat nyitváru meg, bensőséges zsidó ima csendül fel benne, amikor a kevés számú és jobbára öregcske zsidó minjente meg tanulásra verődik össze a megvisselt falai között, amelyek mögött már évek óta ott leselkedik a városrendezés csákánya. Régimódi, falusi kis minjen ez, ott lebeg felte a sokat túrt zaklatott, hajdani pesti zsidók vallásos lelke, könnyes sóhajlása. — Az idegent még salom köszönti, alljáh tisztelt meg itten a pólisában a szegény emberek és különösképpen a szegény asszonyok raja lesi a krajcárt és az imát a világrt sem darálják gépiesen le, hanem gonddal, áhitattal, bensőségesen mondják. Aki Pesten amugy Isten igazában akar imádkozni, „dávnen” abban az értelemben, ahogy a népies etymológia magyarázza ezt a szót: de-avhonon, az ösők, az atyák módjára imádkozni, az ide jöjjön el. Egy-egy félórára hazatálal a gyermekkora naív és becsületes zsidóságához...

A másikon, a fő-orthodox templomon, a Kazinczy uccabelin már megéreződik a nagyváros. Tulmértézetett. Az előimádkozó hangja nem tölti be. Zászlóengetés kéne ide is, ahogy a Talmud szerint az alexandriai zsinagógában a proseuchében divott, különben nem tudja az ember, mikor mondjon áment. Az imádkozók tömegeit nem kapcsolja lelki egység, testvériség össze, ehhez tulsokan vannak és még szombatontkán sem ünnepi a ruházatuk. Rövidke stáció ez a templom a nagyvárosi forgatagban, érzi az ember, hogy éppen csak befutottak az imádkozói és nincsen papja, akinek példája, szava, tanítása kiemelné a híveket a hétköznap szürkeségéből, a nagyváros ezernyi gondjából. Egyszer szombaton délután régi végásu, falusi zsidó papot láttam ágálni a szószéken. Láttam, de hallani már nem hallottam. És a közelében összeverődött hívek arcán sem vevődött észre, hogy le tudja kötni a figyelmüket. Megtudtam, hogy a pesti orthodox hitközségnek csak arabbijai vannak, efféle falusi vénei és egy névleges főrabbija, az öreg Oradeáról elszármazott Frankl Adolf, felsőházi tag, az orthodox központi iroda korábbi elnöke. Voltaképpen tehát nincsen lelki vezetője. Ezért van, hogy a hívek a fiatal „csodakántor” énekeire fülelnek, hogy ez a jelentéktelen fiatal ember áll az istentisztelet központjában, hogy a hívek nem a pap tanításain, beszédén tanakodnak, hanem azon vitatkoznak, milyenre sikerült máma a „lecho dajdi”, vagy muszafi „kedüso”. A kántor afféle férfi-primadonna ezen a tájon és ez, meg az a fura mód, ahogy a kórusa körülötte ágál (zsebredugott kézzel, diskurálgatva és nem-imádkozva), a szellemi sekélyességnek, az alantas nivónak és az izlés hiányának sajnálható tünete. Lehet, hogy pesti orthodox hitközség bugzó öre a valóságosságnak annyira bugzó, hogy, amint halom, egy tagját kiebrudala, mert a szombat megszenteltségétlenítésén érték. Ez lehet nagyon szép és dicséretreméltó. A temploma mindenestre hidegen hagyja az áhitatot kereső hívőt és hiába kutat benne a zsidó istentisztelet döntően fontos eleme, a tanítás után.

A neológ hitközség „konzervatív” templomában, a Rombach uccában, ahol közepén áll az álmemor, de rácsnélküli az asszonyi karzat, nagy a közönség, de kevés az imádkozó. Alig fehérlik benne itt-ott, jobbára csak az előjáróság padjain, egy-egy talliez; imakönyvet, bibliát, alig látni a hívek előtt és itt is a kántor dominál; rája fülelnek, vele foglalkoznak. A kántor pedig, mérsáros temetű férfiú, ökeime szinpadra illő mimikával mutatja, hogy tudatában van ennek a fölöttébb nagy és fölöttébb indokolatlan figyelemnek, negédesen primadonnáskodik. A papot is meghallgattam. Reprerentatív külsejű „egur, aki nagyon meg kell erőltesse szegény a hangját, hogy meghallják a hatalmas templomban és ugyanezen célból tagótan, tehát mindenképpen mesterkéltén beszél. Ez nevezetesen a közvetlenség teljes hiánya, meg hogy tulságosan konzervatív a hívek felfogása szerint és így ab ovo nincs meg a lelki kapcsolat közöttük és hogy dorgatórium voltaképpen, amit mond, de nem tud korszerű, a mai ember eszéhez-szívéhez appelláló, vagy történelmi és filozófiai érveléssel hatni a hallgatóságra, hábavaló fáradozásá süllyeszti a derasaját. Ami nagy kár, mert emlékek, vallási rudimentumok, a formáktól való eltávolodás ellenére is, bizonyos lelki kapcsolatok a zsidósággal, mindenesetre élnek ezekben a

hallgatókban és igazi pap aktivitást tulna belőjük kicsikarni.

Kiüregedett a Dohány uccai orgonás templom papi kara is, holott itt, a perifériákra távolodott zsidóság körében van a legnagyobb szükség a felvilágosító, a tanító, a zsidóság szépségeit, értékeit mai nyelven ismertető, mai szemmel néző, mai érvekkel alátámasztó prédikációra. A hívők ide is tömegesen járnak. Péntek este és szombat délelőtt egyképpen zsufolt templomokat láttam itten. A férfiak és nők egész seregei álltak és imádkoztak. Igenis: bensőségesen imádkozókat látam ebben a vallástalannak kikiáltott templomban is. Milyen nagyszerű alkalom nyílik tehát egy vérbeli zsidó pap számára, hogy ezeket az embereket meghódítsa, visszazereze a zsidóságnak. Sajnos suta apológia és öreguras, hogy ne mondjam, szenilis sápitózás a „dolgoz állapotján”, ami itt felcseng, recte: felreccseg. Befelé, pozitív zsidó élet felé nem képes az ilyesmi a mai zsidót fordítani!

A pesti izraelita hitközség sorban első és legfontosabb feladata tehát az kellene legyen, hogy új, fiatal, egészen mai papokat vigyen a templomai szószékére, aki a mai ember szókinésével, műveltségi elemeivel és gondolatvilágával / felszerelten hirdetik az igét. Szép dolog, ha egy ilyen hatalmas hitközségnek pompás az adminisztrációja, kitünőek a körházai, mintaszerűek a jótékonyági intézményei. De ezek nem teszik ki, nem tehetik ki a lényegét. A heinei mondatát, amely a „weisse höfliche Manscheten” után így sir fel: ach, wenn sie nur Herzen hätten, kell erre a hitközségre is alkalmazni. Hiányzik az igazi zsidó érzésekkel teli és a teljéből másoknak is juttatni tudó zsidó papi szív! Ezt a hiányt kell — mondom — gyorsan, mielőtt nem késő, pótolni.

A hitközség vezetősége maga is érzi, hogy valami hiány van, de radikális lépésre nem tudja magát elhatározni. Pedzi az ifjuság megszervezését, de pontos tervét és meggyőző célját nem tudja adni ennek a szervezkedésnek. Befolyásít gyakorlat a hitközség zsidó sajtójára is, a tömegnevelésnek erre a fontos instrumentumára, ami úgy értendő, hogy szubvenzionálja a pesti zsidó lapokat és teljesen a szárnyai alá fogadta az Egyenlőséget. Ezzel azonban nem lehet életet a sajtóba, hanem ellenkezőleg: összhangozta és szervillássá alázta. A fizetett kommunikék és cikkek áradata önti el ezeket az ujságokat, a kritika nem mer megnyilatkozni, mert a szabadszajuság a pausálé elvesztését vonhatja maga után.

Fehérolaj (vaselinolaj)

hordósételeben alkalmi vételeiből kifolyólag rendkívül olcsó árban

Wilmann József és Fia

Oradea. Telefon 677.

Pesten egyébként 5 zsidó hetilap jelenik meg mostanság. A vezető szerep most is az Egyenlőségé, amely kevés kivétellel, még mindig Szabolcsi Miksa urambátyánk nyomdokait követi. Tehát az extra Hungariam non est vita elvét vallja és nem lát a határokon tulra. Mindössze a hernyósipkások és általában az ortodoxok zsidása maradt ki — hiszen az ortodox központi iroda is nyújt pausálékat — a lapból és a gyöngyszemek mellé bekerültek a chaszid történetek. Ez azután minden, Egyébként 1890-nél tartunk. A többi pesti zsidó ujság viszont, mint a bolygók a nap körül, úgy forgolódik az Egyenlőség körül. A tartalmukat jobbára a vele folytatott vita, a cikkeihez fűzött glosszák teszik ki. Részben kivétel a zsidó Szemie, mely címista és a néha ijesztően balkezes Zsidó Ujság, amely ortodox elemeket is visz be az olvasó gondolatvilágába. Abban azonban megint egyhuron pendülnek a pesti zsidó ujságok, hogy vagy nem skarnak, vagy nem tudnak új utakat törni a pesti zsidó élet számára, u elveket begyökereztetni, új szellemet belevinni. Nem futja az anyagi és a szellemi felkészültségükből arra, hogy áthassák ezt a több mint 200.000 főnyi zsidó tömeget; kevés a közülük az élettel, papiros-halmazok.

A pesti zsidó élet csökönyös ragaszkodását a régi, a harminc év előtti világnézetéhez beszédesen jellemzi, hogy Theodor Herzlnek szülőházát, melynek telke a pesti izr. hitközség birtokában van, a Dohány uccai templom árkádjai és a kultúrpalota állnak rajta, ma sem jelöli meg emléktábla. Csak a kultúrpalota sok szeretettel és szaktudással egybehorodott, de egyelőre még szerény gyűjteményi muzeumában látható a Herzi képe és néhány emlék a szintén Pesten született, sőt Pesten ujságíróskodott és itt orvosi gyakorlatot folytató Max Nordaunsk életéből. Többek között egy orvosi bizonyítvány, amely azt mutatja, hogy a Mesier sok egyéb készsége mellett, a magyar nyelvet is kitünően bírta. Legalább ez a bizonyítvány pompásan eltálat a 70-es évek kacskaringós kuriális stílusát.

A muzeum legfőbb kucse egy harmadik századbéli zsidó sírkő. Már a harmadik század zsidósága az a zsidók ölelők voltának. Annak, hogy már évszázadokkal a magyarországon előtt laktak a zsidók a Duna völgyében, vajjon ki respektálja ezeket az ősi jogokat? (g.s.)

Uj technikával a ruhaestés, Czink-nél nem drágább, vegytisztítás csak jobb, mint bárhol

Starhemberg herceg — Ausztria régense lesz

Miért nem lett kancellár és miért ellensége Starhemberg a Habsburg-restaurációnak?

London, október 28. (Rador). A Reuter bécsi jelentése szerint Starhemberg herceg közölte gráci politikai barátáival, hogy nem sokára Ausztria régensévé fogja magát proklamálni. A legutóbbi kormányváltozás alkalmával kancellár lehetett volna, de ezt nem akarta, mert szabad kezét óhajtoit magának

fenntartani az államfő szerepére és mert katolikus körök nem támogatták programját. Starhemberg ellene van a Habsburgok restaurációjának, ami komplikációkat okozhat és azért is, mert Ottó herceg nem barátja a sziszta ideológiának és végül mert a Starhemberg-család régiebb, mint a Habsburgok.

Székely és Réti BUTORGYÁRT

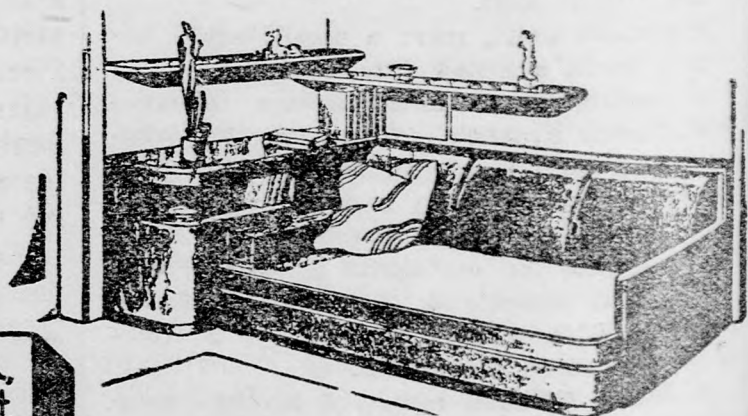
TARGU-MURE / BUCURETI / BRAVOV

Tervezőink művészete,

Munkáink szaktudása

Anyagjaink kiválóága, nyújtják Önnek az a biztosítékot, mely a butorgyártás előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

Ren a g

Goga állampol

Cluj, ok A gogista totta vasár erdélyi szemínál, amerejú politlasztó tömjára 1926-tottak erdrális igazs személyében sikerült tenn nőséppen amelyek az képviselők

A vasár nált párt szánva, azkozottabb magának lapja száz cluj gyűlé az Univers főnyi volt vöröl számsulyt helyező felvonulalta a fel amelyet va re méltó kara vasár zett meg C tás várta gel öt külö Mures, Bis megye híve ből gyalog nult fel a re, ahol a meg. A rez selt, a fuz vezetének szalg, raj pöskereszt. A Str. tönzött tr vezetői: C Nichifor C Robu képy Rádió iga rai alelnöl vezetője. A tól eltérőben mente nulas 11 e ben három ségek kin sel menet Goga és a csak kiny nulas. Az kátokat v mint „Ro C. Cuz a e marmegye hatalmas runca Vre tásat tart szabaditja rendőrség minősített elközbásás ugyancsak táblákkal előtt reze tian Borr ter nyitot gyobb es sporttelep ra vonult oldalán h kán hatal tával: „K egy órak fuzionált lesre. Ged tak kísér vezette be

Rendzavarás nélkül zajlott le a gogista-cuzista párt cluji gyűlése

Goga bejelentette, hogy a keresztény nemzeti párt revízió alá veszi az állampolgárságokat, majd Maniut támadta. Cuza professzor nem vett részt a gyűlésen

Cluj, október 28. (Az Uj Kelet tud.) A gogista-cuzista párt első gyűlését tartotta vasárnap Clujon. A fuzionált párt erdélyi szervezetében a gogista frakció dominál, amely éveken át nem tudott átütő erejű politikai sikereket felmutatni a választó tömegek körében. A cuzisták utólag 1926-ban Satmar megyében választották erdélyi képviselőt, a jelenlegi liberális igazságügyminiszter: dr. Pop Valer személyében. Goga hiveinek az utóbbi időben sikerült egyre fokozódó népszerűsége miatt tennie Erdély egyes pontjain, különösen Bistrita és Mures megyékben, amelyek az 1930 évi választásokon gogista képviselőket küldtek a parlamentbe.

A gyűlés előzményei
A vasárnapi cluji gyűlés, amely a fuzionált párt erdélyi megnyilatkozásának volt szánva, azt bizonyította, hogy a párt fokozottabb erővel igyekszik meghódítani magának a tömegeket. A párt hivatalos lapja százezer hívő részvételét jelezte, a cluji gyűlés résztvevőinek száma azonban az Univerzál becslése szerint 10-12 ezer főnyi volt, míg hivatalosan 7350 résztvevőtől számolnak be. A pártvezetőség nagy súlyt helyezett a gyűlés és az azt megelőző felvonulás külsőségeire és maga vállalta a felelősséget a rend fenntartásáért, amelyet valóban nem zavart meg említésre méltó incidens. A fuzionált párt vezére vasárnap reggel a gyorsvonattal érkezett meg Clujra, ahol ünnepélyes fogadtatás várta őket. Ugyancsak vasárnap reggel öt különvonat hozta a városba a párt Mures, Bistrita, Somes, Alba és Satmar megye hiveit, míg a szomszédos községekben gyalog, szekeren és autobuszokon vonult fel a parasztság az Opera előtti tere, ahol a felvonulás rendjét állapították meg. A rendezők nagy része kékinget viselt, a fuzionált párt „kékingesek” szervezetének jelvényeit, karjukon piros karzalag, rajta sárga mezőnyben kék kampóskereszt.

A Str. Memorandum közepétől rögtönzött tribünön foglaltak helyet a párt vezetői: Goga Oktavian, George Cuza, Nichifor Crainic, Catuneanu professzor, Robu képviselő, Alex Hodos, a bucaresti Rádió igazgatója, C. Braescu volt kamarai alelnök, és a párt több képviselője és vezetője. A. C. Cuza professzor, a programtól eltérően, nem jött el Clujra és levélben mentette ki távolmaradását. A felvonulás 11 óra körül vette kezdetét és délnégy-háromnegyed egyig tartott. A küldöttségek kinyújtott karral, római üdvözléssel meneteltek el a tribün előtt, amelyről Goga és a vezetőség többi tagjai ugyancsak kinyújtott karral fogadták a felvonulást. Az egyes megyék küldöttségei plakátokat vittek különböző felirásokkal, mint „Románia a románoké!”, „Eljen A. C. Cuza és Octavian Goga!”, stb. A satmarmegyei szervezet népes küldöttsége hatalmas plakátot vitt, amely egy a Porunca Vremiből ismert rajz megnagyobbítását tartalmazta: Egy román paraszt kiszabadítja magát a zsidók bilincseiből. A rendőrség, hír szerint lázító tartalmúnak minősítette ezt a plakátot és intézkedett elkobzásáról. A többi megyék küldöttségei ugyancsak kampóskeresztes zászlókkal és táblákkal defiláltak. Csaknem valamennyi előtt rezesbando haladt. A menetet Sebastian Bornemisa dr., volt cluji polgármester nyitotta meg a kékingeseknek egy nagyobb csoportja élén. A tömeg a városi sporttelep háta mögött lévő tréningpályára vonult, ahol egy rögtönzött tribün két oldalán helyezkedett el. A tribün homlokán hatalmas tábla a cuzisták jelmondatával: „Krisztus, király, nemzet!” Delben egy órákor kiürszó jelezte, hogy Goga, a fuzionált párt elnöke megérkezett a gyűlésre. George Cuza és Bornemisa dr. voltak kíséretében. A gyűlést istentisztelet vezette be, amelynek keretében felszólaltak

ték a párt cluji tagozatának zászlaját. Ezután a gyűlés elnöke Gogát választották meg, majd Bornemisa dr. nyitotta meg a beszédek sorát. Rámutatott arra, hogy a román nép idegenek rabságában él és Cuza és Goga, mint utolsó reménység él a lelkekben. A 12-ik órában ők fogják megmenteni az országot és oda hatni, hogy Románia a románoké legyen.

Aurel Baciu (Mures), Nicoara (Reghin) beszédei után Leon Scridon nasaudi képviselő kijelenti, hogy a hatalomra kerülő keresztény nemzeti párt halállal fogja büntetni azokat, akik közpénzeket loptak. Dr. Josif Puscas (Somes), majd Nistor Dumitru földműves (Nasaud) és dr. Ilie Barbu satumarei képviselők beszélnek. Catuneanu professzor a zsidó jövevényekről beszél, akik kisajátították maguknak az ipart, a kereskedelmet és diktálják az árakat. Támadja a zsidó sajtót és csatlakozásra hívja fel Vaidát. Robu kijelenti, hogy elérkezett a tettek ideje, majd a nemzeti parasztpártot támadja élesen. Lupus professzor volt miniszter Max Auschnitt esküvői szertartása miatt támadja a papságot.

Goga Maniuról

George Cuza a következő szónok. Felolvassa apja, A. C. Cuza professzor levelét, aki sajnálja, hogy nem vehet részt a gyűlésen, szolidarisnak jelenti ki magát Gogával és felszólítja a hiveket, hogy november 14-én minél számosabban vegyenek részt a fővárosi nagygyűlésen. Végül Goga Octavian mondott hosszabb beszédet. Visszapillantást vetett az erdélyi román-ság nemzeti harcaira, és ennek során támadta Maniut, aki szerinte sem a háboru előtt, sem a háboru alatt nem teljesítette nemzeti kötelességét, a háboru után pedig regionalista politikájával okozott károkat az országnak. Akárcsak Catuneanu professzor, ő is támadta a bucaresti zsidó sajtót, amely egyetlen közlegyűlésre el fog pusztulni. A nemzeti parasztpárt azért megy Bucarestbe november 14-én, mert erőszakkal akarja megszerezni a hatalmat. A keresztény nemzeti párt meg fogja mutatni, hogy neki is vannak tömegei, de nem erőszakkal, hanem mint az uralkodó bizalmának letéteményesei fog hatalomra kerülni. Felszólította a résztvevőket, hogy őrizzék meg a rendet és csak akkor tegyenek valamit, ha erre főleg utasítást kapnak.

Goga beszéde alatt kisebb zavar támadt, amennyiben két egyén elvágta a hangszórókhoz vezető drótot. A tömeg a két fiatalemberre támadt és a csendőrök mentették ki kezeik közül. A rendőrségen azt vallották, hogy a futballmérkőzésre igyekeztek és nem állott szándékukban a gyűlést megzavarni. Miután megállapítást nyert, hogy katonai szolgálatot teljesítenek, áttették őket a hadbíróshoz. Goga bejelentette a gyűlésnek: „két kommunista volt a rendező, de ellátták a baját” — majd ő is felszólította a résztvevőket, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a bucaresti nagygyűlésen. Ezután az egyik lelkész feleskette a tömeget a pártra és a gyűlés délután három órákor befejeződött. A résztvevők rendben szétoszlottak és az este folyamán elutaztak Clujról.

6 órai tea

Este hat órákor cluji román hölgyek teán látták vendégül a keresztény nemzeti párt vezérkarát. Több pohárköszöntő hangzott el. Nichifor Crainic, a párt alelnöke köszönetet mondott a vendéglátó hölgyeknek. Zeicu a zsidó sajtó einémitását he-

Az orvos feltétlen fogyást ajánlott

Kövértség veszedelmét jelent szívére

„A jótétemények özöne” Kruschen rótiól

Tulságos kövértség nem mindig csak a külsejét érinti — de kihat az egészségre is. A tulságos kövértség alássa az energiát — a belső szervek ellustulnak és legyöngülnek a tulságos teher alatt — és a szív óriási munkát kénytelen végezni. Ime egy példa. Egy nő írja:

„Specialisták segítségéhez folyamodtam, hogy lefogjak, mert szívemmel volt bajom. De semmi sem fogyasztott le, amit ajánlottak. Mióta Kruschen söt szedek, akárhova is megyek, mindenütt csodálkoznak, mennyi hájat vesztetem el. Először reuma ellen szedtem és annyi jót tett, hogy el sem mondhatom, de ezenkívül erősen le is fogyasztott. Karácsony előtt 104 kiló volt a súlyom. Most lényegesen kevesebb vagyok — a kabát, amelyet tavaly viseltem, tul bő volt, úgyhogy át kellett alakíttatnom. Alapjában véve nem változtattam meg étrendemet, úgyhogy csak a Kruschen hatott”. — M. S.

A hat ső a Kruschen sóban segíti a belső szerveket, hogy naponta eimínálják a felesleges anyagokat és mérgeket, amelyeket a szervezet kiválaszt. Azu an apránként — lassan, de biztosan — eltűnik a csunya hájréteg.

A Kruschen söt több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Nagy üveg 95 lej, kis üveg 60 lej.

lyezte kilátásba, majd Goga tartott újabb beszédet, amelyben az idegeneket támadta és bejelentette, hogy a párt hatalomra kerülése esetén revidálni fogja az állampolgárságokat.

SELECT-MOZGÓ Szerdai kezdettél.

Mulassunk reggelig
szenzációs bécsi vigjáték, jobb mint a „Vidélnagybácsi”, főszerepekben:
SCHLEZAK LEO, ADELE SANDROCK, STOLZ HILDA.

Ma utólagja:
A pajkos hercegnő
főszerepekben: HERMANN THIMIG, NELSON EDDY és JEANETTE MACDONALD.

60.000 falassa-zsidó az axumi és aduai harcok tűzvonalában

Az axumi kőtáblák, amelyről az abesszinek azt hiszik, hogy Mózesből erednek

Jeruzsálem, október 28. Tigre partományban, melynek egy részét elfoglalták már az olaszok és ahol a legelkeseredettebb harcok folynak, Abesszinia egyik legrégebbi törzse él, mely különösen arról nevezetes, hogy nem vette fel a kereszténységet. De itt él egy másik ősrégi törzs is: a zsidó falassák törzse, amelyet dr. Faidlovitsch fedezett fel és amely 60.000 lelke számlál.

A falassa-zsidók, akik Axum és Adua körül élnek, az olasz-abesszin háboru első tűzvonalában állanak és nem lehet kétséges, hogy a háboru katasztrofálisan sújtja ezt az ősrégi zsidó törzset.

Mózesi kőtáblák Axumban?
Axum elfoglalásával kapcsolatban a Giornale d'Italia jelenése nyomán több lapban az a hír látott napvilágot, hogy az axumi kopt katedrálisban, az ugynevezett „Edda Cionban” Mózes eredeti kőtáblái láthatók a házparancsolattal. Ez a híresztelés azonban nem egyéb egy abesszin legendánál, amit az axumi koptok azért terjesztettek el, hogy a világ figyelmét Abesszinia és Axum felé irányítsák.

A legenda
E legenda szerint, melynek forrása a Kebra Negeszt, vagyis a királyok dicsősége című abesszin krónikában található, a törvénytáblákat Bölcs Salamon és Sába királynő fia, I. Mene'ik császár rabolta el Jeruzsálemből, ahol atyja udvarában nevelkedett és itt helyezte el az axumi katedrálisban. A kőtáblákra az axumi leviták vigyáznak, kik azt hirdetik, hogy 2900 éve élnek az országban.

Hogy az abessziniak mennyire hisznek ennek a legendának, mi sem bizonyítja jobban, minthogy mai napig a kőtáblára esküsznek:

„Ba Tabot!” — mondják, ami annyit jelent, hogy „a táblákra esküszöm!”

Timót páter leleplezi a kőtáblák legendáját

1868-ban két pap, Charper Izsák örmény érsek és Tibó páter Jeruzsálemből, Viktoria angol királynő megbízásából, beutazták Abessziniát. Hosszas utánjárás után Dedzsasz

A jobboldali szervezetek lefegyverzését követelte a francia radikális-socialisták kongresszusa

Párizs, október 28. Tegnap zajlott le, illetőleg fejeződött be a francia radikális-socialisták kongresszusa, melynek különös jelentőséget ad a külpolitikai és a komplikált belpolitikai helyzet. A kongresszus nagyszabású volt és súlyos jelentőségű döntéseket hozott.

A párt munkálatainak befejezésekor elfogadott határozati javaslat a következőket tartalmazza:

1. Lojalitást követel Franciaország barátai, különösen Anglia és Olaszország iránt.
2. A szankciók alkalmazásának követői a fámadókkel szemben, mint azt a népszövetségi alapokmány előírja. Ugyanezért minden eszközt meg kell keresni megfelelő megoldás érdekében.
2. Követeli a köztársaság összes ellenségei-

Kassza axumi helytartó — a pápésig tiltakozása és ha állni való fenyegetésére — engedélyt adott nekik Mózes kőtábláinak a megtekintésére.

A kőtáblák

Hosszas ceremóniák után a leviták elvezették a két vendéget a katedrális szentélyének rejtett zugába, ahol művésziességgel díszített ládában megmutaták „Mózes kőtábláit”. A tábla négyszögletes, 24 cm hosszú, 22 cm széles és 3 cm vastag vörös márványlapból állt, melynek két oldalán 5-5 parancsolat, alapjában pedig három ismert latin szó kezdőbetűi voltak bevéve: J. H. S. (Jézus Hominum Salvator) — Jézus az emberek megváltója.

A két pap rögtön megállapította, hogy durva hamisításról van szó.

Timót páter 1871-ben könyvben megírta utazása és a kőtáblák leleplezésének történetét, de művéből egyetlen példányt sem volt szabad bevinni Abessziniába, ahol még ma is hisznek ebben a legendában.

Timót páter szerint a kérdéses kőtáblák a 13-14. századbeli származhatnak, melyet valamelyik szerzetes-szobrász jóhiszeműen templomdísznek szánt. Olasz tudományos körök most bizonyára felhasználják az alkalmat, hogy még egyszer szemügyre vegyék a kőtáblákat és kikutassák azok eredetét. (—)

nek, tehát a jobboldali ligáknak és csoportoknak lefegyverzését.

4. A valutastabilizációt és az adók leszállítását.

5. A földművelők felszerelését.

6. Kömunkák megindítását a munkanélküliek számára.

Párizs, október 28. (Rador). A radikális-socialista párt határozatai előreláthatólag belpolitikai következményekkel fognak járni. A l'Oeuvre szerint a kormánykoalíció felbomlásával lehet számolni. A Le Jour jobboldali orgánum konstátálja, hogy a francia kormánykrisis ismét, beállt és Lavalet lemondását lehet várni a parlament megnyitása utáni első napokban, vagyis három hét múlva.

SPORT

Az aradi Gloria került a Nemzeti Bajnokság élére

Jól szerepeltek a zsidó csapatok

Romania—NAC 2:1 (2:1). Cluj, október 28. Kétezer néző előtt játszották a mérkőzést, amelynek meglepetése a NAC gyenge szereplése volt. A gólokat Fried (2) és Kocsis (11-esből) lökték. Oravez bíró téves ítéletek sorozatával gyengítette a mérkőzés színvonalát.

Kinizsi—Universitatea 3:1 (1:0). Timisoara, október 28. David öngólja, majd Glasz és Bajusz révén eredményes a Kinizsi. Az U egyetlen gólját Paunescu lökte.

Crisana—Ripensia 2:2 (0:0). Oradea, október 28. Kétezer néző előtt a Crisana jól működő csapata már 2:0-ra vezetett, amikor a Ripensia Dobay és Ciolac révén egyenlített. A Crisana megérdemelte volna a győzelmet.

Gloria—Unirea Tricolor 3:0 (1:0). Az aradi csapat fölényesen győzött tehetetlen bucuresti ellenfele ellen. Jó bíró volt dr. Ciurel Ilie Cluj.

AMTE—CFR 1:0 (1:0). Bucuresti, október 28. Heves, néhol durva mérkőzést vívott a két együttes, amelyet az aradi munkáscsapat megérdemelten nyert. Az AMTE győzelmét a bucuresti közönség lelkes biztatásának köszönheti, amely már az első félidőben végig az aradi csapat mellé állt. A mérkőzés egyetlen gólját Szida lökte. Bíró Morar dr.

Venus—Juventus 2:1 (1:1). Bucuresti, október 28. Mint azt lapunk szombati számának második kiadásában már röviden jelentettük, a bucuresti derbit nagy szerencsével és meg nem érdemelten a Venus nyerte, amely a második félidő 43. percében szerezte meg a győztes gólt. Az ellenfelek közül a Juventus volt a jobb.

A Nemzeti Bajnokság állása:

1. Gloria	9	5	1	3	20	17	11
2. Ripensia	8	4	3	1	22	13	11
3. Venus	8	4	2	2	22	12	10
4. NAC	8	4	1	3	15	12	9
5. AMTE	7	3	3	1	13	10	9
6. Crisana	8	3	2	3	16	16	8
7. Juventus	9	3	1	5	15	16	7
8. Kinizsi	8	3	1	4	15	24	7
9. Unversitatea	9	3	1	5	8	21	7
10. Unirea Tricolor	8	2	3	3	20	18	7
11. CFR	8	3	—	5	12	13	6
12. Romania	8	2	2	4	14	20	6

Nemzeti Bajnokság B)

A Makkabi nyerte a bucuresti B) divíziós derbit

1. csoport. Bucuresti: Makkabi—Sj Studentesc 2:0 (0:0) Nagy küzdelem, megérdemelt győzelem. Brasov: ACFR—Prahova 6:0 (2:0).
2. csoport. Timisoara: TMTE—Jiul 4:1 (4:1). Lugoj: Vulturii—Craiu Iovan 6:1 (5:1).
3. csoport. Cluj: KAC—Victoria 2:2 (2:2). Oradea: Tricolor—CFR Oradea 1:1 (0:0).
4. csoport. Sibiu: Mures—HTV 2:1 (1:0).

Kerületi bajnokság

- Cluj. Unirea—Reuniunea 6:2 (4:0). Romania B)—KAC B) 8:0 (4:0). Bolohan-kupa. Arad. AAC—Tricolor 2:2 (1:0). ATE—Egyetértés 1:1 (1:0). USA—Juventus 2:2 (2:0). Transilvania—Hakoah 4:1 (2:1). Olimpia—Soimii 3:0 (2:0).
- Timisoara. Banatul—Jimboliana 2:1 (0:1). Electrica—Rapid 3:0 (1:0). Herta—Politehnica 5:1 (3:0).
- Satunare. Barkochba—Seinii 6:2 (4:1). SzSE—Törökvis 3:0 (1:0).
- Brasov. Ivria—Astra 2:0 (2:0) Olimpia—Gloria 3:1 (1:1).

Barátságos mérkőzések

- Baia Mare. Phoenix—Unirea Alba-Iulia 2:0 (1:0).
- Resita. TAC—RMTE 3:2 (3:1). UDR—Ripensia komb. 5:1 (3:1).
- Targumures. MTE—Victoria 13:1 (6:1).

Külföldi eredmények

Csehszlovákia—Olaszország 2:1 (0:0)

Prágából jelentik: A Massary stadionban játszották le a Csehszlovákia—Olaszország Európa Kupa mérkőzést, amelyet a cseh válogatott nyert meg 2:1 (0:0) arányban. Az olaszok sokkal többet támadtak, a szerencse azonban a csehek mellé szegődött.

A mérkőzés után az Európa Kupa állása a következő:

1. Olaszország	7	5	0	2	16	8	10
2. Ausztria	8	3	3	2	17	15	9
3. Magyarország	7	3	2	2	15	14	8
4. Csehszlovákia	8	2	4	2	11	11	8
5. Svájc	8	1	1	6	13	24	3

Továbbra is a Hungária vezet a magyar bajnokságban. Budapestről jelentik: A magyar bajnokságban tegnap a következő eredmények voltak: Hungária—Budafok 2:1 (1:1), Újpest—Soroksár 6:0 (3:0), Ferencváros—Phöbus 3:1 (1:0), Budai—SBTC 4:3 (1:2), III. kerület—Attila 6:1 (1:0), Szeged—Törökvis 1:1 (1:0).

A bécsi Hakoah rávert az Ausztriára. Bécsből jelentik: Tegnap játszották Bécsben az osztrák bajnokság nyolcadik fordulóját, amelyen az Admira—Rapid derbi is programon szerepelt. Győzött az Admira 4:2 (2:2) arány-

ban. Egyéb eredmények: FC Wien—Wacker 5:4 (3:2), Vienna—WSC 3:2 (2:0), Hakoah—Austria 3:1 (1:0), WAC—Libertas 3:1 (2:1), Fav. AC—FAC 3:1 (2:1).

Sanpierdarenas. Olaszország B)—Csehszlovákia B) 3:1 (2:1).

Genova. Svájc—Franciaország 2:1 (1:1). Öngóllal vezetett Franciaország, bár a svájci válogatott jobb volt ellenfelénél.

Magyarország 6:2 arányban legyőzte Európa válogatott asztalitenisz csapatát. Budapestről jelentik: A Magyarország válogatott (Barna, Szabados, Hazi)—Európa válogatott (Ehrlich Lengyelország, Kolar Csehszlovákia, Kohn Ausria) asztaliteniszversenyt Magyarország nyerte 6:2 arányban. Eredmények: Barna—Kohn 21:16, 19:21, 21:14, Ehrlich—Hazi 21:15, 19:21, 21:12, Kohn—Szabados 21:16, 21:18, Barna—Kolar 21:15, 21:16, Szabados—Ehrlich 21:18, 21:23, 21:14, Hazi—Kohn 21:19, 21:17, Szabados—Kolar 21:15, 24:22, Barna—Ehrlich 21:18, 21:18.

tének és még kevésbé használt magának a szenvedő hőnek: a lejték.

Bánsági szakkörökben ennek a kijelentésnek tudják be, hogy a fekete-tőzsde valutának árfolyama éppen százszázalékkal fölé emelkedett a hivatalos valuta-kurzusnak. Csak példának jegyezzük meg, hogy a hivatalosan jegyzett 32.85 lej értékű svájci frank feketén csak 65.75-ért kapható.

Sehogy sincsenek megelégedve a bánsági exportörök a Románia és Csehország között fennálló kliring-egyezménnyel. Itt bajok, komoly bajok vannak. A fennálló új valutarezsim szerint a Csehszlovákia szállítandó áru teljes értékének 20 százalékát nemese valutában a Banca Nationalának kell beszállítani. Példának emondjuk: Ha valaki egymillió lej értékű árut exportál cseh köztársaságba és ennek megfelelően cseh valutát kap kézhez, akkor nem a kézhez kapott cseh valuta 20 százalékát tartozik a Banca Nationalának kifizetni, hanem ennek a cseh valuta értéknek megfelelő svájci, vagy francia frankot, esetleg angol fontot, vagy dollárt

Ehéten indul: A kereszties hadjárat!!

KÖZGAZDASÁG

Bánati gazdasági hetiszemle

— Bánsági levél —

Timisoara, október 28. (Az Uj Kelet tud.) Erősen benne vagyunk az őszi szezonban, azonban már itt az elején megállapíthatjuk, százazalékosan, hogy az idei évad nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A lehető legrosszabb eredményel zárult szeptemberi üzleti mérleg után, a gazdasági élet tényezői felekeztek reményekkel és igényekkel tekintettek az októberi kampány elé. Csak hogy ezuttal lakonikusan konstatalhatjuk: az idén kár volt ezt a hónapot, október havát az őszi gazdasági évad kelles közepére iktatni; — ez az október valóban nem kárpótolt a kereskedelmi és ipari életet az elmúlt rossz nyárért és a legpesszimistikusabb várakozáson is alul maradt szeptemberért.

Vagonhiány!...

A nagy bánsági ipar és kereskedelmi vállalatok esetében a rossznak bizonyult őszi kampányt erősen befolyásolta az a körülmény, hogy még a nyár, sőt még az elmúlt tavasz folyamán lekötött üzleti szállításoknak sem tudtak eleget tenni. A jimbolai Bohn és a lugoji Muschong téglá- és cserépgyárak például heteken keresztül nem tudtak vagonokhoz jutni és így nem is bonyolíthaták le a kötések sorrendjében ügyleteiket. Ez a körülmény az említett vállalatoknak október károkon kívül, erősen hátráltatta a bánsági építő ipart is. De ezenkívül se szeri se száma azoknak a nap-nap után előforduló eseteknek, amikor kizárólag szállítási eszközök hiányában egyrészt stornolozni kellett és másrészt per-fektuálni sem tudtak kamolyabb méretű üzleteket.

Ide iktathatjuk egyébként, hogy a CFR-szállításokkal, a vagonhiány miatt, még mindig bajok vannak a Bánságban, mintahogy bajok vannak az egész országban.

Szilárd a termény- és liszt piac

A Bánságban az utóbbi napokban a terményárak erősen felfelé tendálnak. Ennek közvetlen oka az, hogy buzafeleslegünk nagyrészt már bizonyos mértékben el is helyezték a külföldi piacon, illetve az országban még található buzafeleslegekre már törtétek terminusra szóló külföldi kötések. A buzafeleslegeket ezidén viszont — mint tudjuk — a munténiai megyék és Bihar adták. Amíg tehát ezeken a területeken nagyobb felhalmozott buzavántumok állottak a terménykereskedelem, illetve az exportörök rendelkezésére, a Bánság szóhoz sem jutott. De most

egynéhány hete komoly érdeklődés nyilvánul meg az ország minden részéről a bánsági buza iránt.

Ennek a helyzetnek a jellemzésére talán elmondhatjuk, hogy a 78-as bánsági buzáért, melyet az itteni tőzsdán 370—380 lejlel jegyeznek, ab Bucuresti már 470 lejlel is fizetnek.

A többi terményfélékben a következő árakat jegyezhetjük fel: ötengeri 320, bánsági ujtengeri 230, illetve a Regátból 180—190 lejlel is kínálnak ujtengerit. A tengerivel kapcsolatban még megjegyezhetjük, a tavalyi termésből már alig vannak számbavehető készletek az egész országban. Különben a tengeri iránt Magyarország ezuttal is intenzíven érdeklődik. A zab 320, árpa 320, a tökmag 650 és végül a heremag 3000—3200 lej.

A malmok egyébként még mindig panaszok. A bánsági liszteteket egyelőre még nem lehet elhelyezni az erdélyi piacokon. Így tehát csak az itteni fogyasztás fedezésére szorítkoznak. A nullás liszt ára különben 750, a kenyérliszt 670 lej.

Válságban a bánsági állatexport

Megállapíthatjuk: a bánsági állatexport az utóbbi néhány hónapban súlyos válságban megy keresztül. A helyzet illusztrálására elmondhatjuk, hogy a bánsági állatexport-szindikátus még a kontingentálási periódus bevezetésekor havi 1500 darab élőállatnak Olaszországba való kivitelére kapott engedélyt. A bánsági állatexport-kereskedelem ki is használta ezt a kontingentet hosszú időn keresztül, míg aztán négy hónappal ezelőtt bekövetkezett a katasztrófa: A kormány egyrészt a beigért prémiumokat csak nehezen, vagy egyáltalán nem fizette ki, másrészt a deviza elszámolásoknál olyan komplikációk állottak elő, melyek végleg lehetetlenné tették az olaszországi üzleteket.

Ennek a szituációnak tudható be, hogy az elmúlt hónap folyamán az engedélyezett 1500 darab élőállat helyett már csak 80-at szállítottak Olaszországba.

A dolgon viszont pillanatnyilag nem is lehet segíteni, mert Olaszország nem igen tartozik ama államok sorába, ahonnan nagyobb árukvantumokat importálna Románia. Tehát: rekompenzáció üzletről sem lehet szó. Már pedig manapság hitelbe és főleg bizonytalan elszámolásra árut szállítani Olaszországba igen kockázatos üzletnek látszik.

Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy Ausztria és Németország felé az állatexport a maga rendes kerékvágásában halad. Sőt: Németország felé az utóbbi hónapokban 7 vagonról 10-re emelkedett az átlagos havi exportmennyiség.

Valuta-problémák és — a fekete tőzsde

A Banca Nationala devizaosztálya teljhatalmu irányítójának, Stoicescunak legutóbbi odamagyarazott kijelentése, mely szerint nem igen bízik a lej külföldi értékelésében és főleg nem bízik abban, hogy belátható időn belül hivatalosan uton letörthetik az ugynevezett feketetőzsdések „spekulációt” — nem, valóban nem használt az ország gazdasági éle-

kötés beszereznie és ezt a Nemzeti Banknak átadnia.

Nagyon bonyolult rendszer: — ezért a bánsági exportörök tartózkodnak is minden olyan ügylettől, mely bármely vonatkozásba kerül a cseh köztársasággal.

Rövid hírek a bánati piacról

A Bega szeptemberi hajóforgalma: Szeptemberben a Began a következő hajóforgalmat bonyolítottak le: Behozatal: 800 tonna szén, 106 tonna ásvány, 94 tonna fémáru, 155 tonna kézműáru, 304 tonna vegyes áru. Ezzel szemben a kivitel: — 1440 tonna gabona és 7 tonna vegyes áru, valamint a gyűjtőforgalomban 195 tonna került a külföldre.

A „Westend” oravítai kesztyűgyár a bánsági gazdasági életre nézve értékes tevékenységet fejt ki már évek óta. Az iparvállalat élén Länger Sándor vezérigazgató áll, aki röviddel ezelőtt tervbe vette, hogy vállalatát kiépíti. Ennek a tervnek eredményeként a gyár rövidesen Timisoarán fölüzemet állít fel. A főüzem a volt Deutsch-féle börgyár telepen nyer elhelyezést.

A timisoarai Filt-cipőgyár igazgatója Londonba utazik. Biztos forrásból értesülünk arról, hogy a timisoarai Filt luxuscipőgyár ügyvezető igazgatója, Seifner Rudolf, a közeli napokban Londonba utazik. Utazása szoros összefüggésben áll az országzségé ismert cipőgyár angol üzleti kapcsolatainak kíméltetésével.

A Procházka-cég szállítja Arad város új autóbuszait. Arad városa autóbuszparkjának kibővítésére nyilvános árjelést írt ki, melyen hat cég s közöttük a timisoarai Procházka és Fiai cég is résztvett. A Procházka-cég négyhengeres 56 lóerős, 2700 kg. súlyú Citroen-kocsikat ajánlott. A város gazdasági bizottsága Procházkaék ajánlatát találta a legolcsóbbnak és ezt fogadta el.

Három szálloda épít Timisoarán. Ugyáltszik, — végre a Bánság fővárosa is hozzájut európai értelemben vett elegáns, modern szállodához. Három, teljesen különálló pénzkonzorcium ugyanis tervbevette, hogy már a jövő év folyamán felépített és megnyitja a három modern szállodát. Az egyik konzorcium élén Csányi György áll — ez építeti a „Hotel Carlton”-t, a másik Scheer József a Palace kávéház volt tulajdonosa, míg a harmadik konzorciumot maga Stănescu, az ismert bucuresti szállodatulajdonos hozta össze.

A timisoarai Árutőzsde és a Lloyd-társulat. Az egyik timisoarai közgazdasági hetilap azt a feltűnésteltető hírt közli, hogy az itteni Kereskedelmi és Iparkamara palotájában elhelyezett Árutőzsde rövidesen átköltözik a Lloyd-társulat helységeibe. A sorok között a szóbanforgó hetilap még azt is megállapítja: az Árutőzsde ezzel a költözködéssel voltaképpen a város egyes vezetőinek tervét akarja keresztetni, akik már elhatározták, hogy a Lloyd-társulat tulajdonát képező hatalmas palotát a város birtokába „mentik”.

A terménykereskedők és exportörök szövetségének timisoarai csoportja a közelmúltban új vezetőséget választott. Elnök: Titu Jonasiu kamarai képviselő; alelnökök: Deutsch Arnold és Hans Anton; a választmány tagjai: Catina Vasile, Paál Dezős bankigazgató, dr. Klein Vilmos, Drechsler Albert malomigazgató, Weiss Armin, Kleinmann László, Bromberger Márkusz, Leopold András, és Feuerstein Ottó. A titkári teendőket dr. J. Paucariint bízták meg. (f. m.)

Megha

Cluj, október 28. az Uj Kelet gyász érte. H. és vegyész. Flatal, de gazdag élet és tudomány. Cluj, október 28. az Uj Kelet gyász érte. H. és vegyész. Flatal, de gazdag élet és tudomány. Cluj, október 28. az Uj Kelet gyász érte. H. és vegyész. Flatal, de gazdag élet és tudomány.

Jámbor Flóra a cuji egyetem tanulóanyagait korolt, majd a ra óriumába geivel és szon nyerte az int zalmát. Dr. S. laboratórium. Flórát az vegyész, a ratoriumi vi tőbe, a gyár, hogy a legna gyárban fejles

Félévi tanu bor Flórát a osztályának v teljes helyét tekintéssel és be. Ami már kánál. Jámbo iránti érzett jában. Csönde mára a kolle munkások ósz

A vasárnap társaságban orvosok má A gyászesei kat, akik a m őszinte részve elhunyt anyja nők özevy búszkésége vo Mélységes g Jámbor Feren Miklóst, a De aki bátyja vo Jámbor Flór óraker kísérik neolog temető

Miért

A király

Bucuresti, c állítják, hogy közvetlenül a alatt minisz az egyes min kprogrammj fogják megsz felhívást fog megszüntetésé

A Lupta sz jak azt a hir néhány tagja kezett volna t ben, hogy rés vezetésére kij Dinu Bratia városba. A k keresi Tataru belső helyzeté lémkát, vala kedéseket, ho egységes fell pártok akciój valószínűleg a parlamentu

Averescu m ből a főváros szélést tart a Véglegesen m mában terjesz javaslatukat a és a cenzura

Román repl

Bucuresti, o és Perju főh Beneasarul T bulban leszáll a Pravda n délelött Ostrov fil légügyi al repülést végz meg helyet fo mint más s Douglas lengy Bucuresti felet

Összel is, mint mindig legolcsóbban fest és tisztít „UNIO”, Cluj. Telefon: 877.

Meghalt Jámor Flóra

Ciuj, október 28. Jámor Ferenc kollegánkat, az Uj Kelet felelős szerkesztőjét súlyos gyász érte. Huga, Jámor Flóra gyógyszerész és vegyész nő vasárnap éjjel hirtelen meghalt. Fiatal, de munkában és teljesítményekben gazdag élet zárult le a kivételes képességű és tudományos alapossággal felkészült vegyész nőben. Példás nobilitása, szerénysége, okosságai miatt szeretettel és megbecsüléssel övezte mindazokban a körökben, ahol megfordult.

Jámor Flóra néhány évvel ezelőtt végezte a ciuji egyetemen gyógyszerészi és kémiai tanulmányait. Előbb gyógyszerárban gyakorolt, majd a ciuji Zsidó Kórház vegyi laboratóriumába került, ahol szokatlan képességeivel és szorgalmával rövid idő alatt megnyerte az intéző körök megbecsülését és bizalmát. Dr. Stern Vilmos főorvos, a kórház laboratóriumának vezetője meghívta Jámor Flórát az Egger-gyárba. Az ambiciózus vegyész nőt, aki minden szabad idejét laboratóriumi vizsgálatokkal és tanulással töltötte, a gyár igazgatósága Varsóba küldte, hogy a legnagyobb lengyelországi gyógyszer-gyárban fejlessze képességeit és tudását.

Félévi tanulmányjáról visszatérve, Jámor Flórát a ciuji gyár egyik legfontosabb osztályának vezetésével bízták meg. Felelősségteljes helyét bámula-os energiával, körültekintéssel és példaadó szorgalommal töltötte be. Ami már több volt egyszerű hivatali munkánál. Jámor Flórát a szenvedő emberiség iránti érzett nemes részvéte flitotta munkájában. Csöndes, finom lényre megszerezte számára a kollegák, a gyári alkalmazottak és munkások őszinte szeretetét.

A vasárnap délutánt és estét még rokoni társaságban "ült" és reggelre az odahívott orvosok már csak halálát konstatálhatták. A gyászeset mélyen megrendítette mindazokat, akik a megboldogultat ismerték. Nagy és őszinte részvét nyilvánult meg városszerte az elhunyt anyja, Jámor Adolfiné álmii főmérnök özvegye iránt, akinek szemefénye és bizakodása volt a tehetséges és jólelkű Flóra. Mélységes gyászba borította a haláleset Jámor Ferenc kollegánkon kívül Jámor Miklóst, a Dermatobőrgyár vegyész mérnökét, aki bátyja volt a megboldogultnak.

Jámor Flóra holttestét kedden délután két órakor kísérik örök nyugovóra a Regala uccai zsidó temető halottsházából.

Miért nem jött haza Titulescu?

A király elnököl a legközelebbi minisztertanácson

Bucuresti, október 28. Kormánykörök azt állítják, hogy a parlament megnyitása előtt közvetlenül a kormány az uralkodó elnöklete alatt minisztertanácsot fog tartani, amelyen az egyes miniszterek fel fogják vázolni munkaprogramjukat. Ezen a minisztertanácson fogják megszövegezni a trónbeszédet is, amely felhívást fog tartalmazni a politikai harcok megszüntetése érdekében.

A Lupta szerint kormánykörök megcáfolják azt a hírt, hogy Titulescu és a kabinete néhány tagja között véleményeltérés következett volna be. Titulescu azért maradt Genfben, hogy résztvegyen a szankciók ügyének vezetésére kijelölt bizottság első ülésén.

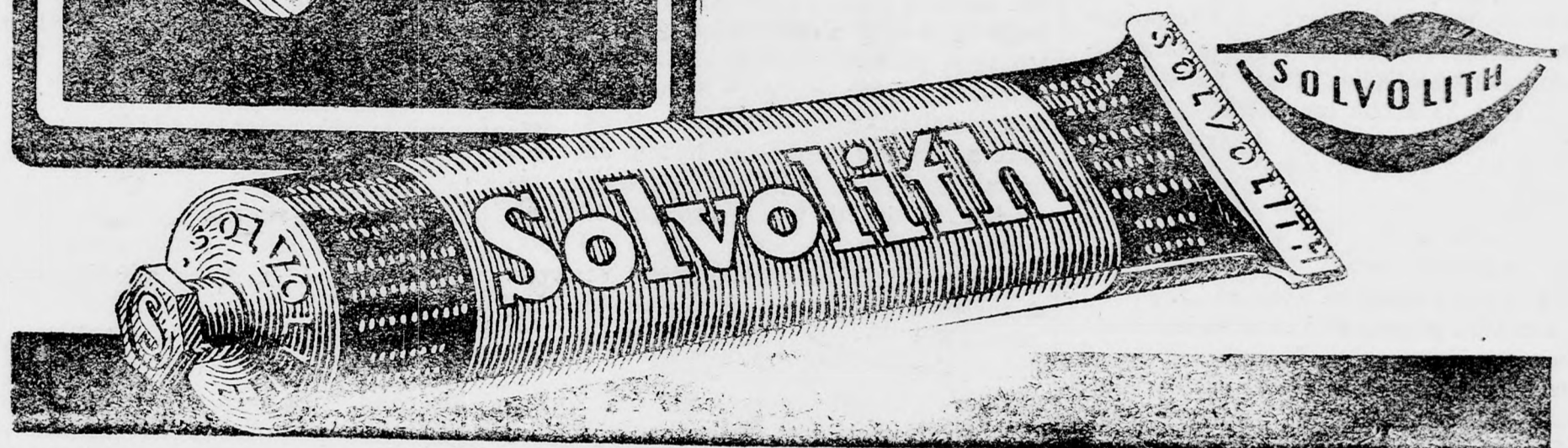
Dinu Bratianu csütörtökön tér vissza a fővárosba. A liberális pártelnök pénteken felkeresi Tatarescut, akivel megvitatja a párt belső helyzetével kapcsolatos összes problémákat, valamint az arra vonatkozó intézkedéseket, hogy a többségi parlamenti tagok egységes fellépést tanúsítsanak az ellenzéki pártok akcióival szemben. Megállapodnak valószínűleg abban az időpontban is, amikor a parlamenti többséggel értekezletet tartanak.

Averescu marsall ma reggel Turnu-Severinből a fővárosba érkezett és még ma megbeszélést tart a néppárt számos vezetőjével. Véglegesen megállapodnak abban, milyen formában terjesztik az uralkodó elé a határozati javaslatukat az ostromállapot megszüntetése és a cenzúra felfüggesztése ügyében.

Román repülők utban Palesztina felé

Bucuresti, október 28. Davidescu főhadnagy és Perju főhadnagy ma délben 12¹/₂ órakor Beneasáról Tel-Avivba repültek. Este Izstambulban leszállnak.

A Pravda nevi orosz óriásrepülőgép ma délután Ostrovski szovjetkövettel és aranfil légügyi alminiszterrel a fedélzetén sétarepülést végzett a főváros felett. A gépen még helyet foglalt Stoicescu tábornok, valamint más személyiségek, akik azután a Douglas lengyel óriásrepülő is körberpültek Bucuresti felett.

Solvolith

A szép fogak titka öregek és fiatalok részére a

Solvolith-Fogpép.

A Solvolith az egyetlen fogpép, amely Karlsbadi Forrássót tartalmaz és ezáltal feloldja az ártalmas fogkövet. Három évtized óta kipróbált szer; orvosok ajánlják.

Az olasz rádió arab nyelven szítja az angolelleses propagandát a Közelkeleten

Interpelláció az angol alsóházban a palesztinai és szíriai olasz propaganda ügyében. A palesztinai arabok általános sztrájkja kapcsán a kormány szigorú intézkedéseket tett a rend biztosítására

Párizs, október 28. A Petit Parisien jelentése szerint a Közelkeleten az arabok körében egyre nagyobb méreteket ölt az angolelleses propaganda. Egyiptomban és Szíriában nagy angolelleses agitáció folyik azzal az indoklással, hogy Anglia túlzottan támogatja a zsidókat Palesztinában. Az angol és zsidóellenes propagandát a jaffai fegyvercsempészési ügygel indokolják, bizonyos azonban, hogy az arabok megmozdulása az olaszok és a náci erőteljes agitációjával áll összefüggésben. A jaffai fegyvercsempészés legfeljebb alkalom volt úgy az olaszok, mint a náci számára, hogy abból agitációs tökélet kovácsoljanak a zsidókon keresztül Anglia ellen.

Arab propaganda az olasz rádióban

London, október 28. Az angol alsóház ülésén Péter Macdonald képviselő a következő interpellációt intézte Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszterhez:

— Van-e tudomása arról a gyarmatügyi miniszternek, hogy az olasz rádió-leadóállomások az olasz propaganda szolgálatában Palesztina, Transzjordánia és a szomszédos államok lakossága részére szorosabban arab-nyelvi propaganda műsort közvetítenek; történtek-e feljegyzések ezen propaganda előadásokról és a gyarmatügyi miniszteriumnak a keletafrikai kormányok tettek-e intézkedéseket ezen propaganda ellensúlyozására?

A gyarmatügyi miniszterium nevében Southby államtitkár válaszolt. Kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy bizonyos olasz nyilatkozatokat arab nyelven is közvetített az olasz rádió és bizonyos esetekben a szövegről pontos leírást kapott a miniszterium. Az ügyet az olasz követ tudomására hozta a kormány.

Az államtitkár ezzel kapcsolatban bejelentette, hogy a palesztinai rádió-leadó-állomás építése befejeződött és rövidesen megkezdik az adást.

Wedgwood ezredes ama kívánságának

ad kifejezést, hogy a gyarmatügyi miniszterium részletes jelentést szerezzen be Palesztinából, az ott folyó olasz propagandáról.

Southby államtitkár kijelentette, hogy a kívánságot továbbítani fogja a miniszterhez.

Jeruzsálem, október 28. A „Haarez” jelentése szerint az arabok által proklamált általános sztrájk kapcsán a kormány széleskörű intézkedéseket tett az ország rendjének megővésére. A lap jelentés szerint az összes autobuszokat, teherautókat és

egyéb közlekedési eszközöket az összes utakon feltartóztatják és átkutatják. A Jeruzsálem és Hebron környékén lévő utakon őrségek állanak.

Ben Zwi, a Vaad Leumi elnöke, kijelentette, hogy az arabok által proklamált és a zsidók eleln irányuló sztrájk kapcsán minden intézkedés megtörtént a rend és a nyugalom biztosítása érdekében.

A Keren Hajjeszod propaganda filmjét amelyet műsorra tűztek a palesztinai mozgósításhoz, az arabok sztrájkjára és zsidóellenes agitációjára való tekintettel tiltották. A film csak a hangulat lecsillapodása után kerül bemutatásra.

A jaffai fegyvercsempészés kapcsán az arab nőszövetség emlékiratot nyújtott át

a kormánynak, amelyben követelik, hogy tiznap határidőre adjanak a zsidóknak fegyverek, számszerint ezer puskát, 50 ezer pisztolyt és egymillió töltényt beszállítására. Ha a zsidók nem teljesítenék ezt a követelést, úgy a kormány rójjon ki büntetést a zsidó vezetőkre.

Politikai gyilkosság áldozata lett Vorvoreanu kormánypárti képviselő

Titokzatos rejtély fedi a turnu-severini merényletet

Bucuresti, október 28. (Az Uj Kelet tud.) Beszámoltunk arról, hogy Turnu-Severinben titokzatos merénylet történt, amelynek egy kormánypárti képviselő esett áldozatul. Csütörtökön este Marius Vorvoreanu képviselő a turnu-severini liberális tagozat elnöke és a megye többiben volt vármegyei prefektusa, feleségével színházban volt, majd az előadás után együtt vacsoráztak Licea képviselővel, valamint ennek feleségével. Vacsora után a két házaspár hazaindult. Az I. G. Duca ucca közepén járhattak, midőn váratlanul fegyverdörrenés hangzott el.

A következő pillanatban Marius Vorvoreanu összeesett, míg Licea karjához kapott és felkiáltott: Megsérültem! Az egyik asszony segítségért kiabált, a sötét uccában azonban senki sem mutatkozott. Egy félóra múlva a helyszíre érkezett a rendőrség, amelynek azonban még csak kiinduló pontjai sem voltak a nyomozás irányára vonatkozólag. Különböző gyanúok alapján letartóztatták Trocan szolgabíró, a prefektura volt igazga-

tóját valamint Popovici Toperdea, Alexescu és Hachitan, volt vármegyei tisztviselőket. Megállapítást nyert, hogy Vorvoreanut hat sörét érte, ebből kettő átfurta a hasfalat, míg a másik négy a mellkasban akad meg. Licea képviselőt jobbkarján sebezte meg egy sörét. Vorvoreanut Franasovici közlekedésügyi miniszter, a sebesült képviselő személyes jóbarátja utasítására Bucurestibe szállították, ahol Nasta professzor végzet rajta eredménytelen operációt. A képviselő tegnap meghalt. A hatóságok felvetették a kérdést, hogy Vorvoreanu nem-e politikai gyilkosság áldozata lett.

— Titkos petróleumvezeték működik Argentina és Bolivia között. Buenos Airesből jelentik: Több képviselő feljelentést tett a belügyminiszternél, hogy Bolivia és Argentina között titkos petróleumvezeték működik, amelyen negymennyiségű petróleumot csempésznek Argentínába.

Harminc év után bosszulták meg a cár ágentprovokatórját

Charewicz Henrik, a lengyel irredenta árulója titokzatos gyilkosság áldozata lett

Varsó, október

„Zsirardowban, a Mirecki ucca sarkán, a járókelők egy ötven év körüli férfi holttestére bukkantak. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a halott Charewicz Henrikke, a cári idők híres provokátorával azonos, aki a jelek szerint gyilkosság áldozatává esett. A tettesek kéréreítésére megindult a nyomozás.”

Az újságok „Napi hírek” rovatának gyilkosságokról szóló szűkszavú tudósításait annyira megszokta már az újságolvasó, hogyha figyelemre méltatja, akkor is csak a meggyilkolt nevé és a gyilkosság helyét olvassa el; a többi ugyanis tudja emlékeztetből.

Tehát nézzük csak. A gyilkosság helye: Zsirardow, kis városka Lodz mellett, Lengyelország pamutfonóiparának középpontja. A hatalmas ipartelep francia tőke tulajdonában van. Ebben a kis városkában tört ki az a hatalmas iparbotrány, mely a gyár francia igazgatójának letartóztatásával ért véget s ami tulajdonképpen a lengyelek franciaellenes hangulatának kiindulópontja volt.

A meggyilkolt neve: Charewicz... A Mirecki ucca sarkán találták rá...

E két adat megrendítő drámát leplez le: Charewicz orosz provokátor volt. Az ő besugárására végezték ki a cári uralom alatt Mirecki József szocialista forradalmárt, akiről a cárizmus megdöntése után azt az uccát elnevezték. A végzet úgy akarta, hogy a provokátort éppen a Mirecki ucca sarkán érje utól a halál...

Tetemrehívás a színházban

1927 május 25-én, Mirecki József kivégzésének huszadik évfordulóján Varsó egyik külvárosi színházában gyászünnepélyt tartottak. Az ünnepély keretében szindarabot is adtak elő, amelyben a darab szerzője Mirecki kivégzésének történetét örökölte meg. A nézőtérben jelen voltak: a kormány képviselője, a képviselőház és a szenátus küldöttsége. Varsó előkelőségei, magasrangú katonatisztek. Az ünnepi beszédet egy volt forradalmár, jelenleg szenátor tartotta. Az egyik párhelyben Mirecki édesanyja ült, mellette könnytől áztatott arccal Mirecki özvegye és lánya.

Az előkelő közönség az utolsó helyig megtöltötte a színházat. Mély csendben hangzott el a szónok beszéde. Aztán első-tétedett a nézőtér és megkezdődött az előadás.

Első felvonás: Mirecki harcos ifjúkora.

Második felvonás: Charewicz Lodzba érkezik, itt Sas néven belép a szocialista pártba. A pártnak ebben az időben egy nagybajszos agitátor volt a vezére, akit Pilsudski Józsefnek hívtak. Lodz várost és környékét, főleg Zsirardowot ellepték a titkosrendőrök, a börtönök tömve voltak politikai foglyokkal. A szocialista párt illegálisan működött. Pilsudski egy zsidó-asszonynál rejtőzött, akinek pincéjében egy kis sokszorosító gép állott. Itt nyomták a forradalomra szító röpiratokat. Charewicz Sas a pártvezetés bizalmába férkőzik, kilesi a titkokat, magához kapartintja a bizalmas iratokat, amiket a cári politikai rendőrségnek szolgált ki. A felvonás azzal a jelenettel végződik, amikor Charewicz Sas felveszi a judáspénzt.

Harmadik felvonás: Mireckit a haditörvényszék Charewicz Sas tanuvallomása alapján halálra ítélte. A kivégzés előtt buszik feleségétől. Biztatja, bátorítja. Üzenetet küld édesanyjának. „Leszámoltam az életemmel, — mondja — megbocsátok mindenkinek, még annak is, aki engem idejuttatott...” Ezeknél a szavaknál a közönség soraiban hangos zokogás hallatszik, Sir Mirecki özvegye, sir öreg édesanyja, itt is, ott is előkerülnek a zsebkendők.

De legjobban sir egy negyvenöt év körüli férfi a földszint utolsó sorában. Ez a zokogó férfi: Charewicz, a provokátor, aki végignézte azt a darabot, melyben neki volt a legnagyobb és leghálátlanabb

szerepe s akit ez a szerep nyilvánvalóan mélyen megrendített...

Minden más érzélem legyőzője a homvágy

Akkor még senki se tudta, legkevesébe pedig az ünnepi színelőadás rendezői, hogy Charewicz Lengyelországban tartózkodik. Még a háboru elején eltűnt Lodzból. Fantasztikus hírek keringtek felőle. Egyesek szerint a cár kegyeibe fogadta s a cári udvar egyik magas hivatalával bízta meg. Mások szerint Olaszországba szökött, ott valaki leszurta és holttestét gyilkosa egy kosárban az orosz állami rendőrségnek címezve, Szent Pétervárra küldte.

Senki sem tudta 1927-ben, hogy Charewicz Varsóban időzik, jár-kezel az uccákon és tűnődve olvassa a Mirecki emlékülnevet hirdető plakátot. Senki se gyanította, hogy őt is eléri a bűnösöknél gyakran észlelt lelki pillanat, amikor visszavágyózik a büntény színhelyére. S ő még abban a megtiszteltetésben is részesült, hogy nemcsak a büntény színhelyét, hanem az egész dráma lefolyását is láthatta a színház helyes földszinti ülőhelyéről. És lám, el-lyágyult, mikor megtudta, hogy Mirecki halála pillanatában megbocsátott neki. Ez a három átélt felvonás a színházban Charewicz-Sas életének talán legkeservesebb órája lehetett.

Charewicz néhány esztendő óta Zsirardowban rejtőzködött. Felesége egy évvel

Az ideges és nyugtalan emberek korszaka

A ma embere beteg, idegbeállítottsága a gyors tempó, a gyors evés, a gyors futás, a lenemmaradás, amely lassanként felőrli az idegeket és a különböző megbetegedések sorozatát teremti meg.

Az emberiségnek vissza kell térni a természethez, ahova őt és őstőne köti, de a mai civilizáció felhasználásával. Az egész kultúremberiség napról-napra mindjobban kezdi felismerni, hogy az élő növényben oly csodálatos bőségben adja meg a természet gyógyható anyagát, hogy azt soha semmiféle előállított vegyszert pótolni nem tudja és nem is fogja tudni.

Most a legújabbban is az élő növényben fedezték fel az a világhírű gyógyszert is, amelyből a „Gastro D” készül, amelyet az emberiség az 5 világrészben megváltóként fogadott.

Itt a természet teremő hatalmas csodájával állunk szemben. Emberek, akik 10-15 éve szenvednek, gyógyíthatatlannak hitt gyomor-, bél-, epe- és májbetegedésekben, rövid pár heti kezelés után teljesen meggyógyulnak és ma, mint munkaképes emberek, ismét meg tudják keresni napi kenyerüket.

Kapható Császár Ernő gyógyszertárában Bucuresti, Calea Victoriei 134, ahol megrendelhető 130 lej utánvét mellett.

ezelőtt halt meg. Fia gondos nevelésben részesült, gimnáziumba járt s a provokátornak nagy gondja volt rá, hogy a fiu előtt eltitkolja szegénytelen multját. Charewicz az állami vasutigazgatóságnál talált alkalmazást, de néhány hónappal ezelőtt felfedték kiletét s akkor elvesztette állását. Butorait eladta és sógoránójánál húzódt meg.

Egy este, egy nyolc óra tájban, éppen vacsoránál ült a család: Charewicz, a sógoronje és annak férje, mikor kopogtak az ajtón. Ajtónyitásra két férfi lépett be s egyenesen Charewiczhez tartott.

— Titkos rendőrök vagyunk!

Választ sem várva, hirtelen mozdulatlan Charewicz zsebébe nyultak s ornan revolvert húztak elő.

Tessék velünk a rendőrségre jönni! — parancsolt rá az egyik állítólagos titkos rendőr.

Charewicz szó nélkül felállt és gépies alvajró léptekkel követte két ismeretlen kísérelőt. Utközben, a Mirecki ucca sarkán végzett vele a gyilkos golyó S. R.

SZÍNHÁZ-FILM

A Történekmég csodák óriási sikere

Szerdán: Aki mer az nyer, csütörtökön délután: Mosoly országá Szűcs Lászlóval

Öt zsufolt ház tomboló sikere avatta Abraham Pál világhírű operettjét nálunk is a legnagyobb színházi eseményé. A közönség mindenben igazolta a sajtó egyhangú megállapítását, hogy évek óta nem irtak ilyen mulatságos, minden ízében elragadó operettet. Minthogy az operettegyüttes pénteken hosszab turnéra indul, a Történekmég csodák már ma, kedden és csütörtökön este szerepelhet a színház műsorán.

Szerdán este a Történekmég csodák vetélytársa az Aki mer az nyer meg, mint-

hogy a darab utolsó előadásáról százával távoztak hely híján.

Kedden délután ismét műsoron van a mult év nagysikerű francia opere tudósága, a Leányálom, szigoruan csak felnőtteknek.

Csütörtök délután szokatlanul nagy esemény: Szűcs László elutazása előtt megegyeszer fellép legparádásabb szerepében, a Mosoly országában. Ezt az előadást mérsékelt helyárrakkal tartja meg a színház. Szombat este Heltai Jenő gyönyörű, nagyhatású vígjátéka, a Jó üzlet bemutatója.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd d. u. 5: Leányálom. (Olcsó helyárrakkal, csak felnőtteknek).

Kedd este fél 9: Történekmég csodák. (Hatodszor).

Szerda fél 9: Aki mer, az nyer. (Tizenegyed-szer és utoljára, az operettegyüttes turnéja előtt.)

Csütörtök d. u. 5: Mosoly országá. (Szűcs László operaénekes visszavonhatatlanul utolsó fellépése. Mérsékelt helyárrak.)

Csütörtök fél 9: Történekmég csodák. (Hetedszer. Az operettegyüttes bucsuja turnéja előtt.)

Péntek, Halottak napján nincs előadás.

Szombat 9: Jó üzlet. (Heltai Jenő rendkívüli sikert aratott legújabb vígjátéka. A főszerepekben: Beness Ilona, Budaházy Magda, Fényes Alice, Harmath Jolán, Balázs Samu, Nagy István, Tompa Sándor, Tóth Elek, Premarberlet 9.)

Vasárnap d. u. 3: Bolcsinálta doktor. Előtte: Kénytelen házasság. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Jó üzlet. (Másodsor.)

Vasárnap 9: Jó üzlet. (Harmadsor.) Rendes bérlet 9.)

Hétfő fél 9: Jó üzlet. (Negyedszer.)

ROMAN OPERA MŰSORA

Szerda, október 30: A Bucuresti Regina Maria színház előadása.

Péntek, november 1: Balettelőadása.

Szombat, november 2: Balettelőadás. (Iskolai matiné.)

Vasárnap, november 3 (Matiné): Balettelőadás.

A Cluj operaegyüttes 29-én, kedden Focsani-ban, szerdán, 30-án Bacauban, csütörtökön Romanban, szombaton és vasárnap Cernaufiban szerepel.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma utoljára nagy kettős premier műsor egy helyárrát: I. Halál-légió. Fősz. Randolph Scott. Cowboy-száger. — II. Richard Tauber világsikere: Mámoros órák.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Hétfőtől 2 film és 1 attrakció. I. Félvérű bestia. Irene Dunne, Rikardo Cortez. — II. Felfordult kastély. Bárony Rózi, Willy Fritsch. — III. Duo Palencanu. Kezdeté 3, 6, 9. Helyárrak: 9 és 13 lej.

Konyhabutorok, a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben, nagyon olcsón kaphatók a Str. Fántánelei 15. szám alatti asztalosműhelyben.

Töltőtollát,

ha rossz, becséréljük, vagy megjavítjuk, eredeti alkatrészekkel. Elhasznált arany tollhegyeket becsérélünk. Töltőtollát díjtalanul megvizsgáljuk. Egyedülálló töltőtoll szaküzlet:

Fehér Irógépvállalat

Cluj, Str. Regina Maria 2.

NYILTTÉR *)

Tudatjuk, hogy Tischler Béla ur cégünkől folyó hó 1-én kilépett, ennél fogva részünkre megrendeléseket nem vehet fel.

Kontinentale Vaskereskedelmi Társaság Kern és Társa, Cluj.

*) E rovatban közléteért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadó-hivatal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnei egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelligye levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hölgyek! Urak! Aki jól akar férjhezmenni vagy igényeinek megfelelően akar nősülni, az vegye meg bármelyik dohánytözsdeben az Economist közzegadással és házassági közlönyt s célját hamar elérli. Kiadóhivatal: Cluj, Str. Basarabia 1.

Ebédelőrendezés, diógyöker eladó. Berkovics, műasztalos, Eminescu 2.

Ékszer, akar vásárolni vagy eladni? Forduljon bizalommal N. Bolder ékszerészhez Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszerüzlet mellett). Alapítva 1913.

Képviselőket keresünk

Jövedelmező cikkek terjesztéséhez villanytelepeknél, galantériáknál és trafikoknál bevezetett, kevés tőkével rendelkező képviselőket keresünk megyei székhelyekre. Ajánlatokat „Belföldi gyár” jelegre az Uj Kelet továbbít.

Válogatott gesztenyét szállít napi áron, előleg ellenében, utánvéttel. Roóz, Tautádesu.

Szörmebundák készítését, átalakítását és javítását olcsón vállalja Bixenspanner szörme-szalón Reg. Ferdinand 3. emeleten. Szörme- meg választékban. Bécsi modellek. Gyártó árak.

Артис Каш кукаrasz, eljegyzésekre, esküvőkre s egyéb alkalmakra rendeléseket a legszebb kivitelben, jutányosan készít, Adler, Str. Dubálarilor 8.

Fiatal fogászsegéd, jó munkakerő, állás-kaphat azonnalra. Kardos Samu dentist Jibau.

Fiatal leány uticsaládnál lakást keres a központban. Cim a kiadóban.

Angol, német, román nyelvet és román gyorsírást tanít tanárjelölt. Cimeket a kiadóba kér.

Román, német levelező délutánra elhelyezkedést keres. Cimeke a kiadóba kér.

Szaxofonozni tanítok; hangszeret adok. Deklódni: Zenopol 15.

18 éves, szerény urileány elmenne ur családkoz gyermek mellé. Kezdeket hegedüli és németre tanít. Cim: Török Mária, Stroescu 11/a.

Eldünk: Jókaban levő Dodge és Ford chassékat karosszériával együtt vagy külön. Cim: Mera garage Str. Iasilor 8.

KEDD
Legk...
K...
Fősz: B...
ELŐFIZ...
jük előtize...
kező eset...
talunkkal...
kézbesíté...
— Mária...
lik Sinaia...
napját. A...
ad, majd...
hangvesen...
ciből elin...
letésnapj...
hatóságok...
— Zelep...
ban tegnap...
lescu és S...
biuban Sa...
det, mélt...
teleplezték...
ramandi be...
Mo...
Piata...
— Orvos...
lita, a Co...
léseit Str...
megkezdte...
— Kovács...
tragikus ké...
László, tes...
hány év a...
befutott...
huny: fiata...
művészi ké...
zot, csupa...
kész gyerm...
ges barát...
életében sz...
és kifogy...
volna, hogy...
kerét kors...
birkózni az...
még barát...
és tíz óra...
dalmak lep...
sok csillap...
megmenten...
fiatal, nem...
temették h...
chevra sz...
dr Herman...
a szűkebb...
barátok ké...
a tragikus...
Jenő Cluj...
szolja.

HIREK

Legközelebb a ROYAL-mozgóban:

Kék Duna

Fősz.: Brigitte Helm, Josef Schildkraut.
Erich Schickel produkció.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE! Felkérjük előfizetőinket november elsejével bekövetkező esetleges lakásváltozásukat kiadóhivatalunkkal idejekorán közölni, nehogy a lap kézbesítése fennakadást szenvedjen.

— Mária királyné 60 éves. Kedden ünneplik Sinaiban Mária királyné 60-ik születésnapját. A király ez alkalommal udvari ebédet ad, majd a bucaresti filharmonikus társaság hangversenyez. Mária királyné ma reggel Balceából elindult Sinaiba. Mária királyné születésnapjára való tekintettel, az iskolák és hatóságok kedden zárva tartanak.

— Leleplezték a sibui Duca-szobrot. Sibuban tegnap leleplezték le Duca szobrát Anghelescu és Sassu miniszterek jelenlétében. Sibuban Sassu miniszter mondott emlékbeszédet, méltatva az elhunyt érdemeit. Ugyancsak leleplezték Duca szobrát Boosaniban is, ahol ramandú beszélt.

Modern csillárt olcsón Constructio
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

— Orvosi hír. Dr. Móricz Jenő, tüdőspecialista, a Cosmuța sanatórium orvosai rendelését Str. Saguna 20. alatt november 1-én megkezdi. Rendel 3—5-ig.

— Kovács László halálára. Szombaton este tragikus körülmények között meghalt Kovács László, testvére Kovács Györgynek, a néhány év alatt tüneményes művészi karriert befutott színésznek. Az oly váratlanul elhunyt fiatal ember maga is meg volt áldva művészi képességekkel. Művészi zongorázott, csupa szív és lélek volt, odaadó, áldozatkész gyermeke anyjának és pártatlan kész-egyes barát. A mai zsidó fiatalság küzdelemes életében színt és derít varázsolt józsi humoros és kifogyhatatlan kedélye. Senki nem hitte volna, hogy a huszonhárom éves ifjú élegyökerét kórság rágja, amellyel képtelen megbirkózni az orvostudomány. Szombaton este még barátai társaságában sétált, jókedvű volt és tíz óra felé nyugovóra tért. Hirtelen fájdalmak lepték meg, az ágyához hívott orvosok csillapítókat adtak neki, de nem tudták megmenteni az életnek. Éjfél felé kilehelte fiatal, nemes lelké. Hétfőn délután 2 órakor temették hatalmas részvét mellett az ortodox chevra székházából. A Haggibbor nevében dr. Hermann, a Szabó Jenő cég személyzete, a szűkebb kartársak nevében Zoltán Jenő, a barátok képviselőiben Bokor Imre bucsuzott a tragikus halált halt ifjútól, akiben Szabó Jenő cuji nagykereskedő unokaöccsét gyászolja.

Uj: Mannheim—Grosz Héber-magyar szótár

Az első és egyetlen modern héber-magyar szótár, amely a tóra, a misna, valásirodalom, a modern szépirodalom és a hébernyelvű új-szavak szavait egybefoglalva tartalmazza. A szótár 628 oldal, 584 oldalon kb. 20.000 szó és 44 oldalon egy rövid tömör nyelvtan. A könyv díszes egészvászonkötésben, kitűnő papíron 336 lej. Részletes prospektust ingyen küld Lepage Cluj.
Finkelstein: Tövises u'on (Herzl) 28 lej
Dr. Deutsch: Maimuni szemelvények 40 lej

LEPAGE-nál Cluj
Postán u'ánvétél. Kérjen ingyen Judica jegyzéket.

— Vita anyja és lánya között Rudolf trónörökös emlékére. Bécsből jelentik: Lónyai hercegnő, aki tudvalevőleg a tragikus véget ért Rudolf trónörökös özvegye volt, Lipcsében kiadta emlékiratait. Az emlékiratokban természetesen jelentős szerep jut Rudolf trónörökös jellemzésére és a mayerlingi tragédia előzményeire. A könyvből — amely még nem jelent meg — a „Wiener Sonn. Montagszeitung” október 21-iki számában szemelvényeket közöl. A közlések ellen a trónörökös lánya, férjezett Windischgrätz hercegnő, a nagyobb osztrák és magyar lapokban tiltakozik és nyilatkozatában a következőket írja: A közölt fejezetek alyannak, Rudolf trónörökösnek jellemét a legkedvezőtlenebb világításban tünteti fel és emléket sértik. Ami szemelvényekben olvasható, éles ellentétben áll barátainak és mindazoknak elbeszélésével, akik őt igazán ismerték és magas szellemi tulajdonsággal, valamint nemes lovagias lényéről mindig a legnagyobb éismeréssel viselkedtek. A tapintat, a kegyelet és az éppen szerzőnk által hangsúlyozott vallásos meggyőződés szavára hallgatva, nem lett volna szabad egy yhalotti emléket megbántani. A könyv megjelenése mélyen megrendítet és felháborított. Nyomatékosan hangsúlyozom, hogy az emlékiratoktól távol állok és mindent el fogok követni, hogy azok terjesztését megakadályozzam.

— Elhízott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvízkúra a bélműködést erőrejesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyedé teszi. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József viznek a máj és a végbél felé irányuló vértörlésnek, valamint aranyérméi és prostatabajoknál is valóban áldásos hatása van.

— Megszűntek a német „Burschenschaft”-ok. Berlinből jelentik: Az 1935—36-os téli szemeszterben már a német egyetemeken és egyes főiskolákon a régi diákegyesületek nem fognak működni. A főiskolai hallgatók ilyen-szerű tömörülését teljesen át fogják szervezni, természetesen kampókereszties szellemben. A legrégibb „Burschenschaft” 1917-ben a Wartburg várában megalakult „Treu Hand” nevű diákegyület, amelyet az ekkori forradalmi idők szelme hozott létre, néhány hónappal ezelőtt adta át jelvényeit és alapszabályait a nemzeti szocialista hatóságoknak. A katolikus diákegyesületei egyelőre még régi kereteik között működnek, de néhány hét múlva már ezek is kénytelenek lesznek becsúszni régi alapon való működésüket. Ha tovább is működni akarnak, kénytelenek lesznek átvenni a kampókereszties szervezeti formákat. Azt hiszik azonban, hogy ezeknek az egyesületeknek a tagjai inkább le fognak mondani a burschenschafti életről, semhogy a kampókereszties zászló alá tömörüjjenek.

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában kedden, október 29-én délelőtt 1/2—1/2 óra között dr. Struhár Aron tart nspექciót.

Feuerwerker Klári okleveles táncmárnó tánciskoláját Str. Gen. Berthelot 12 szám alatt megnyitotta.

— Menesztik a bucaresti lengyel követ. Bucarestből jelentik: Diplomáciai körökben tudni vélik, hogy Arciszewski lengyel követ rövidesen távozik a fővárosból.

— Mesterséges viharokkal próbálják ki a repülőgépek ellenállóképességét. Newyorkból jelentik: A National Comités of Aeronautique Lan'yfieldben megbízást adott egy mérnök bizottságnak, hogy építsen megfelelő helyiséget, ahol mesterséges viharok révén fogják kipróbálni a repülőgépek és léghajók ellenállóképességét. Az épület és a hozzá tartozó tudományos intézetek már elkészültek. Ugyanitt próbálják ki mindazokat az újításokat és találmányokat, amelyek a repülés fejlődését elősegítik. Néhány évvel ezelőtt úgy a gépek viharálló képességét, mint a találmányokat modelleken próbálták ki. Az új intézet szinten lehetővé teszi azt is, hogy nagy gépeken kísérletezzenek. Az épület, ahol mesterséges viharokat állítanak elő, 130 méter hosszú és 67 méter széles hangárszerű hatalmas csarnok. Két falán nagy magasságban 14 méter átmérőjű tölcser van felszerelve. Ebbe helyezték a két négy szárnyú alumínium propellert, amelynek átmérője egyenként 11 méter. Két négyezer lóerejű elektromotor fogja hajtani a szárnyakat. A szárnyak mozgása óriási légáramot idéz elő, amelyet természetesen szabályozni lehet. Az épület közepében négyemeletes üvegház van, közepén egy óriási acélváza, amelyen szabadon lebeg egy repülőgép. Ide vezetik be a különböző erősségű légáramlatokat és ezen próbálják ki a gépek ellenállásának erejét.

PHILIPS készülékekkel a világ minden tájára

45A hanghűkörrrel
P22 hanghűkörrrel
PHILIPS RADIO 1936

Rádiókészülék kiválasztásánál figyelje a fenti márkát, amely a fokéletesség szimbóluma. A PHILIPS készülékek egyesítik a radiofonia kufatásainak és újításainak minden eredményét. Hagyassa el rádióvásárlását addig, míg nem nézi és nem hallgatja meg az új PHILIPS készüléket. Rövid időn belül minden jobb rádióüzletben kaphatók lesznek ezen készülékek.

Az összes PHILIPS készülék ultrarövid hullámhosszú és leadóállomások feltüntetése.

— Közeleg a tél. Bucarestből jelentik: A hőmérséklet az egész ország területén lehült. A fővárosban ma éjjel +5 Celsius fokot mértek, ami reggelle +7 fokra emelkedett. A predeáli hegyeket hó borítja.

— A mélységbe ugrottak a vonat elől. Jasiból jelentik: A bucaresti gyorsvonat tegnap egyik Jasi határában lévő kisebb hidon robbant át, amikor két utas, egy Maciewski nevű asszony és unokahuga, a hidon haladt. A hölgyek a hid karfáján át a mélységbe ugrottak. Igen súlyos sérülésekkel találták meg őket. Felépülésükre kevés a remény.

És aztán fiatal...

Sok nő ajkáról hangzik el a sóhaj bámulattal és irigységgel vegyest. Pedig minden nő megszerezheti egyszerű és nem költséges módon a fiatalos, leányos arcszínt, ha alábbi módon kezeli esténként lefekvés előtt az arcát. Szabály: Esténként mossa arcát a LETON-szappan krémszerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bárszonyosan üde arc fogja a túlkörben mosolyogva üdvözölni. Kérje és használja a LETON-szappant, mely 22 lejtű szaküzletekben megszerezhető.

LETON SZAPPAN
Kapható 22 lejtű Gyógyszertárban, drogériában és illatszertárban, valamint a főraktárban: Parfumeria ROYAL Oradea, Saepassage.

— Elfogták a nászúdi utonállót. Bistriából jelentik: A csendőrök elfogták Conea rablót. Conea Prahova, Someș és Nászud megyékben működött, főleg mint országúti rabló és számos utast rabolt ki.

— Élnék a gorj-megyei erdők. Bucarestből jelentik: Gorj megyében három napja égnék a Plesa, Mincelul és Snpota erdőségek. Eddig 500 hektár erdő égett el. A falusiak és a hatóságok megfeszített erővel dolgoznak a tűz lokalizálásán.

— Hamis ezerlejesek Párizsban. Bucarestből jelentik: A szigurancát értesítették, hogy a párizsi piacon hamis ezerlejesek forognak. Megállapítás nyert, hogy a pénzhamisító banda Lengyelországban működik, de Párizsban értékesíti készítményeit. A párizsi rendőrség letartóztatott két Platt nevű egyént, akiknek lakásán nagymennyiségű hamis román bankjegyet találtak.

— Szovjetgép kényszerleszállása Gherla mellett. Egy Moszkva és Prága között közlekedő repülőgép tegnap délután 17.40-kor Gherla mellett leszállott. A gép Kiewből indult tegnap reggel és a rossz időjárási viszonyok között elévedt, majd kényszerleszállást hajtott végre. Az orosz gép ma reggel folytatta útját.

Tudja-e Ön?
hogy kárpitozott butorok tartóssága a felhasznált anyagok minőségétől függ?
Ezért követelje kárpitósától a mi anyagainkat.
Ezért vásárolja nálunk a butorszövetet
BOSKOVICS TESTVÉREK
Cluj, Str. Regina Maria No. 15.
Tg.-Mures, P. Regele Ferdinand 42.
Brasov, Str. Hirschler 20.

